

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2014/15:45

Fredagen den 17 juli

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Magdalena Andersson

Information och samråd inför beslut i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Välkomna hit! Det är trevligt att få jobba lite på semestern och hålla arbetslinjen.

Vi välkomnar finansministern, statssekreterare och medarbetare till mötet.

Vi har ingen vanlig dagordning den här gången, utan vi går rakt in på det ärende som det nu gäller – det om finansieringen och Grekland.

De dokument ni ska ha är de två ni fick i går och i morse. Ett gäller kortsiktig EFSM-finansiering för Grekland. Det är lite tunt. Det andra dokumentet är lite tjockare och är daterat den 16 juli. Dessutom har ni fått ett enkelsidigt dokument med ett uttalande.

Anf. 2 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Tack för möjligheten att komma hit med så pass kort varsel! Jag vill också tacka för gott samarbete med det skriftliga samråd som vi hade tidigare i veckan och som också skedde med mycket kort varsel. Ingen önskar mer än jag att vi hade haft större tidsrymder att arbeta med, både i förra veckan och inför den här överläggningen.

Ni har fått underlag inför det här. Det är en akut fråga, där beslut behöver fattas redan i dag strax efter det sammanträde som vi har nu. Det handlar om att godkänna ett rådsbeslut om ett tremånaderslån till Grekland på drygt 7 miljarder euro. Det sker genom den europeiska finansiella stabilitetsmekanismen EFSM – dock på ett helt annat sätt än det som vi hade samråd om i nämnden tidigare i veckan.

Jag ska börja med att sätta sakerna i sitt sammanhang. I helgen enades ju euroländernas ledare om villkoren för ett tredje stödprogram till Grekland, men det kommer att dröja ett antal veckor innan de här förhandlingarna är klara eftersom det finns ett antal steg som behöver gås igenom innan man kan bevilja lån via den nya ESM-mekanismen.

Det är svårt för Grekland att vänta på pengar under ett antal veckor eftersom man har flera skuldbetalningar att göra under den kommande tiden. Den närmaste är en betalning på måndag till ECB på 3,5 miljarder

euro. Därutöver har man dröjsmålet till IMF samt till den grekiska centralbanken. Det är därför det är viktigt att man får det här så kallade överbrygningslånet tills man är färdig med de större lånen via ESM-mekanismen.

Det har varit viktigt med den här bryggfinansieringen eftersom läget är så akut i Grekland. Om man till exempel missar betalningen till ECB på måndag finns det risk att det får allvarliga konsekvenser eftersom det grekiska banksystemet är helt beroende av nödlån från Europeiska centralbanken. Det är oklart hur Europeiska centralbanken agerar i ett läge där Grekland missar en betalning till den.

Man har alltså diskuterat euroländernas bryggfinansiering, men vid frukosten på Ekofinmötet i tisdags kom det överraskande upp att man då hade diskuterat EFSM-mekanismen. Då var det flera länder som reagerade, både vi och en del andra icke-euroländer. Dels var vi tveksamma till att man använder EFSM-mekanismen eftersom den involverar alla 28 medlemsländer, dels fann vi processen otillfredsställande. Från svensk sida förde vi bland annat fram att euroländerna inte kan sitta ensamma och diskutera saker som berör alla 28 medlemsländer och sedan komma fram med det till oss. Diskuterar man saker som berör 28 medlemsländer måste 28 sitta med runt bordet, inte bara vid beslutstillfället utan också när man genomför diskussionerna. Det var någonting som jag underströk.

Mitt intryck är att euroländerna har lyssnat. Vi har nu ett annat förslag som vi kommer med än det som fanns tidigare i veckan. Vi har också förstått att de är beredda att förbättra transparensen vad gäller oss andra medlemsstater.

Det förslag som finns på bordet i dag är annorlunda än det förslag som vi tillsammans med nämnden kom fram till att Sverige skulle ha en avvisande hållning till. Den förändring som har skett är att euroländerna är beredda att säkerställa att vi som inte är euroländer inte kommer att bära någon finansiell risk trots att man använder EFSM-mekanismen. Där har en total omsvängning skett. Det förslag som fanns på bordet tidigare hade inneburit att Sverige hade kunnat stå en finansiell risk. I det förslag som finns på bordet i dag är det inte på det sättet.

I det utkast till rådsbeslut som finns nu finns en säkerhet inskriven bland artiklarna som en fast juridisk förpliktelse. Inom Regeringskansliet har vi gjort en juridisk granskning av den här säkerheten, och bedömningen är att den är tillfredsställande. Det är en avgörande förändring jämfört med det som vi har diskuterat med nämnden tidigare.

I uppgörelsen ingår också att eventuella framtida användningar av EFSM-mekanismen bara ska ske om det finns en tillfredsställande säkerhet för icke-euroländer. Det framgår av uttalandena från både rådet och kommissionen.

Det är som jag sa i början kort tid för den här hanteringen. Jag beklagar naturligtvis detta. Det är likadant i de andra länderna, och det pågår nu en process i de andra EU-länderna för att ta ställning till det skriftliga samrådet. Men vår bild är i nuläget att detta kommer att beslutas och godkännas av rådet och att det finns stöd för detta i medlemsländerna. Vi har bland annat haft täta kontakter med länder som vi brukar ha mycket

samarbete med och som hade kunnat vara kritiska i ett sådant här läge men som också accepterar det här.

Jag kan också nämna att den grekiska regeringen har hört av sig till Sverige för att be om att vi ska godkänna stödet via EFSM.

Mot den här bakgrunden anser regeringen att det finns goda skäl för Sverige att ändra sin ståndpunkt och godkänna lånet till Grekland via EFSM. Läget är kritiskt och akut i Grekland, och jag hoppas att vi kan få stöd i nämnden för det här förslaget.

Anf. 3 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Herr ordförande! Jag vill börja med att tacka finansministern för föredragningen nu men också för det goda samarbete som finansministern med medarbetare har haft med EU-nämnden och för det arbete ni har gjort i förhandlingarna. Jag tycker att det var mycket bra att det kom en förvarning om det skriftliga samrådet så att vi kunde ta höjd och förankra frågorna internt också i vårt parti. Jag tycker att det var bra.

Så till själva sakfrågan. Vi delar i grunden den uppfattning regeringen presenterar i den här frågan. Vi kan inte nog understryka vikten av att man hittar en lösning på den grekiska krisen. EU står ju inför otroligt stora utmaningar i dagsläget.

Vi instämmer till fullo med att när det gäller beslut som rör de 28 EU-länderna måste de 28 länderna vara med i diskussionen från början. Vi tycker att det är bra att regeringen har lyft fram det och driver på i den frågan. Vi ger er fullt stöd att fortsätta driva den frågan.

Vi var som sagt mycket negativa när det här dök upp och instämde i regeringens negativa inställning när frågan kom upp. Vad vi kan utläsa av frågan är det nu säkerställt att vi inte bär någon finansiell risk. Storbritannien och Danmark har accepterat förslaget, vad vi förstår. I dagsläget tycker vi att Sverige också ska göra det, men det är som sagt under förutsättning att det finns en tillräcklig säkerhet för att inte vi som icke-euroland ska stå den finansiella risken i det. Med det sagt stöder vi förslaget.

Jag skulle vilja att finansministern också berättar lite om vad vi kan se om vi blickar framåt. Jag vet att det blir lite som att fråga vad finansministern ser i spåkulan, att det blir att spekulera, men jag skulle gärna vilja det eftersom det är sommar och det här är otroligt angelägna och viktiga frågor.

Vi kan alla följa i medierna vad som sägs i de olika parlamenten nu när man beslutar om de här frågorna. Vi vet vad som sas i Grekland, att demonstrationerna skedde, att premiärministern sa att han själv inte trodde på den här överenskommelsen och så vidare. Vad kan hända, vad kommer att hända och hur ser det ut inför sommaren? Hur ser det ut i spåkulan, helt enkelt?

Som icke-euroland sitter vi lite på läktaren, men det är otroligt viktigt att Grekland genomför de reformer som man har lagt fram. Om man inte gör det kommer det bara att bli ännu värre i framtiden. Att ligga på och trycka på Grekland, även bilateralt, är viktigt i det här sammanhanget.

2014/15:45

17 juli

Anf. 4 SOLVEIG ZANDER (C):

Också jag tackar för föredragningen. Det här är oerhört bra, och jag håller verkligen med Ulrika Karlsson om att det är viktigt att alla i EU-28 är med och diskuterar.

Men jag vill också poängtera att för mig och Centerpartiet är det här en sådan otroligt viktig fråga att vi tycker att våra regeringschefer borde ha haft och fått möjlighet att delta. Jag vill att ministern tar med sig det. Det här är en fråga utöver det vanliga, och då behöver våra regeringschefer få vara med och få information och ta ställning i frågan.

Det står också i förslaget att det ska vara konsensus i detta beslut. Ska det verkligen vara det? Är det detta som man fordrar – att alla 28 länder verkligen är med i detta? Det vore oerhört bra.

Jag vill också fortsätta på det Ulrika Karlsson sa om att vilja sia om framtiden. En fråga som kommer upp för mig och som man kan tänka oerhört mycket på är vad vi har för möjligheter. Vad kan vi bidra med och vad kan vi göra för att medverka till att Grekland verkligen uppfyller kraven på att göra rätt för sig i detta sammanhang?

Anf. 5 JENS HOLM (V):

Den politik som man har fört gentemot Grekland de senaste fem åren har inte fungerat. Det har varit en åtstramningspolitik, och vi har sett att Greklands skulder bara har vuxit. Det program som man har lagt fram nu kommer i allt väsentligt att fortsätta den utvecklingen, så jag kan inte se hur det här så kallade räddningspaketet ska kunna rädda Grekland. Till och med IMF säger nu att det inte har fungerat och att Grekland behöver avskrivningar på sina skulder.

Jag tycker att det blir uppenbart hur misslyckat hela europrojektet är när euroländerna måste vända sig till icke-euroländer för att få finansiering av ett sådant här stödpaket. Vi tycker att det är ett farligt prejudikat. Om man använder EU-medel en gång, även om man har en garanti från ECB, vad är det som säger att man inte kommer att fortsätta att göra det? Vi är därför mycket tveksamma till det här förslaget.

Jag skulle också vilja höra finansministerns bedömning – dels om finansministern delar IMF:s slutsats att Grekland behöver skuldavskrivningar, dels om finansministern tror att fortsatta åtstramningar är det som kan få igång den grekiska ekonomin och få landet på rätt kurs.

Nu har vi fått en garanti att medlemsländerna inte kan förlora några pengar, men helt säker kan man inte vara. Jag skulle vilja veta ifall regeringen har gjort någon riskbedömning där och vad er bedömning i så fall är av hur mycket pengar Sverige kan förlora. Jag tänker till exempel på det som står i punkt 10 i förslaget. Det står längst upp att kommissionen kan kräva att extra pengar ska användas och att man då ska ta dem från unionens budget. Det skulle jag gärna vilja ha svar på.

Anf. 6 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Tack så mycket för föredragningen! Också vi står bakom regeringens förslag till beslut här i dag.

Jag tycker precis som flera andra talare att det är viktigt att skilja mellan euroländernas beslut och det beslut vi ska fatta nu i EU-28. Men jag

tycker förstås också att vi ska ha en typ av ansvar och en viss solidaritet inom EU. Det kan vi kanske visa genom det här beslutet om EFSM.

Jag tycker också att man när det gäller de sociala frågorna ska notera att även en socialfond ska vara med och finansiera olika sociala projekt och jobbprojekt, och det utan att Grekland ska göra någon motprestation. Det är faktiskt viktigt att lyfta fram i sammanhanget, alltså att bidra med någon typ av stöd till det sociala arbetet eller få igång ekonomin med jobbprojekt.

Min fråga är vad finansministern ser för utsikter till lösning, för det är väl ändå den fråga många av oss ställer. När Tsipras själv säger till sitt parlament och till folket att han inte tror på programmet känner man att man blir lite orolig. Stämmer det han har uttalat undrar man ju hur det ska gå. Sedan tänker jag så här: Om inte alla länder nu fattar ett beslut om det här ESM-lånet, vad händer då med EFSM-lånet? Det kommer att betalas ut i alla fall, om jag har förstått det rätt.

Är det så att EFSM-pengarna i dag finns bara på papper, det vill säga att vi inte har skickat in pengar i fonden? Blir det i stället en dragningsrätt först när risken i sådana fall skulle utlösas på något sätt? Är det så att vi i dag inte har några pengar i en fond utan att vi garanterar att vi skickar in pengar om det skulle behövas?

Det är några av de frågor jag har till finansministern.

Anf. 7 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag börjar med att blicka framåt. Det är precis som Ulrika Karlsson säger; det är naturligtvis väldigt svårt att blicka framåt. Det som händer nu är att de andra euroländerna behöver förankra det här i sina parlament och ska göra det. Hittills ser det bra ut för möjligheterna att förankra de nya ESM-lånen i parlamenten, eller i alla fall att man ska börja inleda förhandlingarna om ESM-lånen. Det mer akuta EFSM-lånet verkar som det ser ut nu också gå igenom.

Jag tycker att det är viktigt att säga att det här ändå bara är ett första steg. Det finns många steg kvar på vägen, så det går inte att blåsa faran över än. Det som händer nu är i stället att man löser den akuta finansiella krisen i Grekland, så att i alla fall bankerna inte går i putten på måndag eller tisdag i nästa vecka. Man kan då påbörja förhandlingar om nya lån, men det är klart att förhandlingarna om ESM-programmet och de mer långsiktiga lånen kommer att vara komplicerade. Innan man påbörjar dem ska Grekland dessutom fatta en del beslut i sitt parlament.

Efter det kommer det att ske en noggrann uppföljning från de andra euroländerna av hur Grekland implementerar de förslag man har åtagit sig att implementera. Det kommer alltså att vara en process där det finns många tuvor på vägen, så att säga, även om två viktiga tuvor kommer att ha passerats – dels via det avtal som slöts i helgen, dels när man får överbryggsfinansieringen. Det är två viktiga tuvor, men det kommer att finnas ytterligare tuvor på vägen.

Det går alltså i det här läget inte att utesluta fortsatta problem med Grekland och att vi sitter här i nämnden igen om några månader eller något år. Det går inte. Man har väl många gånger trott att det skulle vara sista gången, men det har visat sig att det inte var det. Vi ska alltså inte

2014/15:45

17 juli

på något sätt blåsa faran över. Självklart kommer det naturligtvis att bli en tuff period för Grekland och det grekiska folket; det hade det blivit oavsett om man hade kommit överens nu i helgen eller om man inte hade kommit överens. Det är klart att det väntar tuffa tider för Grekland.

Det kan väl kännas extra sorgligt eftersom man i början av året faktiskt var på väg att revidera upp tillväxtförutsättningarna för Grekland och eftersom deras skatteintäkter ökade på ett sätt man kanske inte hade förväntat sig. Det var alltså på väg uppåt i Grekland, och sedan har uppgången tyvärr helt uttraderats under de senaste månaderna. Man är snarare tillbaka i ett värre läge än man kanske någonsin har varit, och det är naturligtvis en tråkig utveckling för Grekland och det grekiska folket.

Angående beslut med konsensus krävs det formellt inte beslut med konsensus för att använda EFSM-mekanismen. Däremot har man politiskt sagt från euroländerna och kommissionen att man inte vill köra över icke-euroländerna i den här frågan, eftersom det de facto är en så principiellt viktig fråga som handlar om att stötta ett euroland på ett sätt som euroländer bör göra och där vi andra involveras. Man vill alltså ha konsensus i frågan.

Frågan är vad vi kan bidra med, vilket också lägger lite vad man kan göra inom EU-budgeten. Här har i alla jag varit lite mjukare i mina uttalanden, för det är klart att det kan finnas möjlighet att stödja Grekland inom den budget EU har. I den långsiktiga budget som finns i EU finns redan ungefär 35 miljarder euro som ska tillfalla Grekland, och det bör väl kunna finnas möjlighet att diskutera om det går att tidigare lägga – alltså tidsmässigt skjuta på – dem. Det bör även finnas möjlighet att diskutera vilket bidrag Grekland självt ska ge för att få ut pengarna. Jag tycker att man bör kunna ha en diskussion om det. Det finns inget sådant förslag på bordet än, men man bör kunna föra en sådan diskussion.

Därutöver har det funnits en del möjligheter för Grekland att få tekniskt bistånd. Finns det önskemål från Grekland att få tekniskt bistånd från Sverige vad gäller till exempel skatteuppbörd eller annat vi väl är ganska bra på – vi har en ganska effektiv förvaltning – kommer det naturligtvis att finnas möjlighet för Sverige att bidra på det sättet. Både Skatteverket och Kronofogdemyndigheten har ju lång erfarenhet av att hjälpa huvudsakligen länder i tredje världen med både skatteuppbörd och förvaltning.

När det gäller IMF och skuldavskrivningen är det så att säga en mekanisk framskrivning IMF har gjort utifrån tidigare analyser. Det är alltså ingen djupare ny analys som är gjord från IMF, och när man gör den typen av analyser framåt bör man för att de ska vara riktigt rättvisande kanske också ha med den nya utveckling som har varit och de nya åtaganden Grekland gör i form av det här programmet som man nu diskuterar i det grekiska parlamentet.

Därifrån går det dock inte att säga annat än att Grekland har en mycket hög statsskuld och att det naturligtvis kommer att vara problematiskt och smärtsamt för Grekland att betala av den. Samtidigt tycker jag att skuldavskrivning måste vara en fråga mellan dem som har lånat ut pengar och Grekland. IMF är tydligt med att det inte kan göra skuldavskrivningar; de har gjort ett undantag någon gång, och det var för några

av världens fattigaste länder. Grekland är ett av de rikaste länder som har fått lån från IMF. Om de fick en skuldavskrivning från IMF tror jag att det skulle leda till enorma protester från länder som betalar tillbaka sina skulder men de facto har en ekonomiskt betydligt tuffare situation än Grekland har. Realistiskt är en skuldavskrivning från IMF alltså inte möjlig.

Europeiska centralbanken har också i sina stadgar att de inte kan göra skuldavskrivningar. Det handlar då om lånen från de andra euroländerna. Där har man hittills diskuterat en del och gjort förändringar både vad gäller löptider och räntenivåer på ett sätt som har underlättat för Grekland. Där är väl min bild att det möjligen kan finnas en ytterligare öppning från euroländerna att diskutera det. Däremot har det varit svårare för de andra euroländerna att acceptera direkta skuldavskrivningar.

Jag tycker att det är en viktig princip. De som står med de stora lånen är de facto andra euroländer. De privata långivarna gjorde en stor skuldavskrivning för några år sedan, vilket mig veterligen är en av de största skuldavskrivningar som har gjorts i världshistorien, men det handlar då om huruvida de andra euroländerna ska göra ytterligare skuldavskrivningar.

Det måste naturligtvis vara ett beslut för dem, för det handlar de facto om att det för skattebetalarna och medborgarna i de andra euroländerna ska visa sig att det man trodde var lån till Grekland var gåvor. För en del euroländer vars ekonomier är svagare än den grekiska och exempelvis vars pensionärer har betydligt lägre pension än de grekiska är det naturligtvis ett svårt beslut att ta. Det måste dock vara en diskussion mellan långivarna, alltså de andra euroländerna, och Grekland.

Är åtstramningar rätt politik? Problemet för Grekland är ju att man har haft stora underskott i de offentliga finanserna i över 20 år. De har varit över 3 procent av bnp i över 20 år. Under de senaste 20 åren har man alltså inte under ett enda år hållit sig till den minus-treprocentsgräns som finns inom EU, så de grekiska statsfinanserna är uppenbart inte långsiktigt hållbara. Ska man någonsin få ordning och reda i sin ekonomi och få företag och privata investerare att investera i landet måste man ju kunna visa att man klarar av att i alla fall på lång sikt hålla ordning och reda i de offentliga finanserna. Det har Grekland under de senaste 20 åren inte visat.

Sedan kan man säkert diskutera enskildheter i paketen, både de som har varit och det som ligger nu, men det är centralt för Grekland – och för alla länder – att visa att man långsiktigt klarar av att hålla ordning på statsfinanserna. Det är nödvändigt. Det är inte bara åtstramningar som kan strypa en ekonomi; om man inte visar att man har ordning och reda i offentliga finanser på lång sikt stryper det också en ekonomi. På sätt sitter Grekland i en väldigt svår situation.

Greklands situation visar också verkligen hur bra det var att vi i Sverige betalade av på statsskulden under de lite bättre tiderna runt millennieskiftet, medan Grekland fortsatte att köra sina statsfinansier. De hade ju en statsskuld på över 100 procent när krisen slog till, och det hade naturligtvis varit betydligt bättre för Grekland om man hade haft en låg statsskuld när krisen slog till.

När det gäller riskbedömning punkt 10: Vid betalningsinställning kommer EU att begära in extra EU-avgifter, men det som finns i det här förslaget innebär att vi icke-euroländer kommer att bli fullt kompenserade för den ökade kostnaden. Man ökar alltså medlemsavgiften, men vi får pengar via en annan mekanism. Det betyder att vi inte betalar en högre medlemsavgift på grund av det vi diskuterar i dag.

När det gäller Désirées fråga om att Tsipras inte tror på programmet vill jag säga att den politiska situationen i Grekland naturligtvis är väldigt svår. Det regeringen gick till val på ligger väl kanske inte riktigt i linje med det man nu genomför på alla punkter, för att uttrycka sig milt.

Vad det får för politiska konsekvenser i Grekland är naturligtvis svårt att förstå, men det vi har noterat är att det finns ett stort stöd i det grekiska parlamentet för att genomföra det här programmet och för att få ett nytt lån via ESM-mekanismen – även om det naturligtvis har kommit protester från de partier och ledamöter som egentligen står bakom regeringen. Det finns dock ett brett stöd. Vad det politiskt kommer att betyda för Grekland i längden är naturligtvis svårt att sja om.

Om alla länder inte fattar beslut om ESM, blir det EFSM ändå? Ja, det tror jag, för det är olika tidsperspektiv på detta. EFSM ska ju bli nu, för Grekland behöver pengarna på måndag. Det är alltså olika tidslinjer, så ja – EFSM:en kommer att bli av. Sedan om det blir problem med något parlament när det gäller ESM senare kommer vi inte att veta nu över helgen.

Du frågade om vi skickar in pengar nu. Nej, det gör vi inte. EFSM-mekanismen fungerar så att kommissionen lånar upp pengar, och sedan står EU-budgeten och därmed medlemsländerna som garant för det. Det betyder alltså inte att vi skickar in några pengar nu, utan kommissionen lånar upp pengar och ger dem till Grekland. Om grekerna sedan inte betalar tillbaka lånet blir det via medlemsavgiften länder får betala in för att lösa ut lånen, men det är i ett sådant läge vi kommer att få pengar från ett annat ställe för att betala detta så att vi står skadeslösa. Det handlar alltså inte om några ekonomiska transaktioner från Sverige just nu, utan det är från kommissionen till Grekland.

Anf. 8 TINA ACKETOFT (FP):

Tack, finansministern! Jag har fått svar på många av de frågor jag ställde. För oss som har följt de här frågorna dygnet om under de senaste veckorna är det oerhört turbulent och förvirrande, och jag kan förstå att omgivningen är ännu mer förvirrad. Jag håller dock med finansministern om att detta inte är någonting som har uppstått nu; det är ju snarare ett under att det har hållit så länge som det har gjort, om vi talar om Grekland.

Folkpartiet ställer sig naturligtvis bakom regeringens ställningstagande i den form det nu har, där vi har ökad transparens och en säkerställd finansiell risk. Man kan dock som folkpartist och liberal inte låta bli att reflektera över det faktum att vi om vi hade varit med i EMU redan hade varit med och inte behövt sitta på åskådarbänken. I stället hade vi kunnat vara med och aktivt förhandla och diskutera de här frågorna, och det är en lösning vi naturligtvis arbetar på framöver.

Jag har en fråga som jag skulle vilja ställa och som finansministern kanske kan svara på. Vi talade tidigare om att svenskar från bland annat Skatteverket varit i Grekland och försökt hjälpa till. Vi vet vad utkomsten av det hela var, nämligen ingenting. Förs de diskussionerna fortfarande aktivt? Finansministern tog upp det lite grann tidigare, men jag undrar: Förs de diskussionerna utanför de beslutande rummen på så sätt att Grekland öppnar för att vilja ta emot den typen av hjälp? Eller kommer vi bara att se kontrollåtgärder som med jämna mellanrum görs från EU:s sida för att se om Grekland uppfyller de krav på strukturella förändringar som vi ställer på landet?

Anf. 9 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Sverigedemokraterna anser att den här frågan ska lösas av euroländerna internt. Det har varit vår bestämda uppfattning att EFSM var ett kapitel som EU lade bakom sig redan 2012 och att det inte skulle användas mer. Tyvärr ser vi nu en annan utveckling, och därför är vi nödgade att anmäla avvikande mening i förhållande till regeringen. Det här ska som sagt lösas av euroländerna, inte av EU-28.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Jag har satt upp mig själv på talarlistan. Jag blir lite förvirrad av allt detta. När vi diskuterade Lissabonfördraget sås det hela tiden att EU inte fick låna pengar, men nu får man det. Jag undrar därför hur. Man hänvisar till artikel 122.2 där det formellt krävs kvalificerad majoritet, och nu säger EU-länderna att man vill ha konsensus. Det skapar ett prejudikat. EU får med kvalificerad majoritet låna pengar för att rädda euroländer. Vad händer om det blir en djupare kris senare? Kommer euroländerna att tvinga på icke-euroländerna lån och att vara medskyldiga till de lånen? Det oroar jag mig lite grann för.

Vad har man tänkt sig i framtiden? Hur ska man hantera eventuella liknande situationer? Om ett större EU-land får problem, hur ska vi skydda oss mot att prejudikatet används rent rättsligt för att euroländerna, med rätt i fördraget och med kvalificerad majoritet, har tolkat artikel 122.2 så att man får låna pengar och sedan tar ett jättestort lån som vi tvingas garantera, där artikel 1.2 inte finns med?

Den här gången känner jag mig trygg. Jag håller med om att det inte är någon fara nu, för nu garanterar Tyskland i princip lånet – så kan man säga lite förenklat – och därför känner jag mig rätt trygg. Men vad händer när större länder får problem och mekanismen används till mycket större belopp, när artikel 2 inte finns med och man driver igenom det med kvalificerad majoritet? Det är jag orolig över, och jag undrar vad det finns för planer för att förhindra ett sådant scenario.

Jag undrar också vilken prioriteringsordning det här lånet har om vi tittar på det hierarkiskt. Vem kommer först om pengarna är slut? Kommer IMF, det här lånet eller ESM först? Hur ser hierarkin ut vad gäller lånen om detta genomförs?

Jag har långvarig kontakt med det grekiska samhället, och två av mina barn talar grekiska. Många greker vill inte betala skatt för pengarna går ändå bara till korrupktion, inte till det som de ska gå till. Om betal-

ningsviljan redan i dag är ganska låg, hur ska man höja betalningsviljan när en allt större andel av pengarna går till utländska långgivare?

Vi löser inte problemet om vi inte får in skattepengar. Jag kan ge ett exempel. Det finns 324 atenare som betalar poolskatt, som finns i Grekland, men flygfoton visar att det finns 16 974 pooler. Det är alltså bara några procent som betalar poolskatt. Samma sak när det gäller de rikaste grekerna. Skeppsredarna är i princip helt skattebefriade, och många privata läkarmottagningar och liknande redovisar löjligt låga inkomster, precis över existensminimum.

Att höja momsen hjälper bara om momspengarna faktiskt kommer in och registreras. Att höja betalningsandelen i pensionssystemet ger inte fler jobb. Hur ska det här hjälpa strukturellt? Jag hoppas på civila insatsstyrkor – mitt vanliga tjat när finansministern är närvarande – alltså att vi skickar skattetekniker, byråkrater och andra som kan stödja och justera upp det grekiska skatteverket.

Jag har en bekant som driver företag i Grekland. Han har som princip att vägra betala mutor. Han får ofta vänta mer än två år på att få betalt eftersom det någonstans lägre ned i hierarkin finns någon som vill ha en muta för att skicka papperen vidare uppåt. Ska man få igång ekonomin så att de någon gång kan betala tillbaka lånen behöver de hjälp inte bara med pengar utan också med det administrativa systemet och dessutom något slags kontroll över att det fungerar.

Jag hoppas att euroländer och övriga EU kan ge ett sådant stöd, för annars blir de här pengarna bara kastade i sjön. Till slut kommer någon inte att kunna betala. Frågan är vem som då tar förlusten. Sannolikt blir det euroländerna. Vill man få ordning på det hela, vill man få tillbaka pengarna, vill man att grekerna ska ha jobb och en framtid måste man se till att skattepengarna kommer in.

Det finns många greker som lider svårt. När det gäller pensionerna är det lätt för oss att säga att de ska ta bort pensionerna, men i dagsläget när hälften är utan jobb finns det, ärligt talat, hela släkter som lever på en enda mans pension. Frugan har nästan ingen pension. Barnen har inget jobb. De lever i föräldrahemmet, tio personer i en tvåa, och har bara en inkomst. Jag överdriver kanske lite grann, men det är inte ovanligt att man lever på pensionen, för det är den stabila inkomsten i familjen.

Det är lätt för oss att hoppas på att allting ska lösa sig när vi ger ett nödlån – nej, ärligt talat är det ingen som hoppas – men jag tror att den bästa hjälp vi kan ge Grekland är att justera upp deras skattetekniska kapacitet. Kanske är det vettigare för Sverige och Tyskland att exportera byråkrater än att ge nya lån.

Anf. 11 MARIE GRANLUND (S):

Tack, finansministern, för redogörelsen! Det är viktigt att skilja på alla EU-28 och oss som inte är med. Man kan säkert ha synpunkter på vad programmet innebär för Grekland, men det måste vara de som är med i eurosamarbetet som beslutar om det. Jag tycker att det är bra att man kommit fram till den lösning som nu finns. Kommissionen har uppenbarligen lyssnat, efter vissa påtryckningar, för att uttrycka sig milt. Det är klart att det här måste vara en fråga för euroländerna.

Detta med garantier är mycket bra. En sak som vi inte riktigt har talat om är att Storbritannien inte slår bakut, vilket jag är glad över, utan bidrar konstruktivt till en lösning. Vad är alternativet om det inte blir en uppgörelse? Det måste man också ha med. Var står vi då? Då kommer alla EU-28 att drabbas ytterst hårt. Jag är glad över uppgörelsen, såsom den ser ut, även om det självklart finns oerhört mycket övrigt att önska.

Anf. 12 JENS HOLM (V):

Jag har först en följdfråga om ifall man inte får täckning. Finansministern säger att då får kommissionen ta in ökade medlemsavgifter från alla EU:s medlemsländer och sedan ska icke-euroländer kompenseras för det. Var någonstans i förslaget uttrycks det? Jag hittar det inte.

Sedan vill jag säga att vi från Vänsterpartiet anmäler avvikande mening. Vi tycker inte att Sverige borde stödja förslaget. Det är ett farligt prejudikat. Jag tror inte att det här är sista gången vi diskuterar Greklandskrisen. Det finns dessutom stor risk för att även andra länder får liknande problem. Ska icke-euroländer då fortsätta att gå in och finansiera de eurokriser som briserar både här och där? Det tycker inte vi.

Däremot tycker vi att Sverige ska vara solidariskt med Grekland. Det har nämnts att vi ska hjälpa till med exempelvis skattesystemet. Det tycker jag självklart att Sverige borde bidra till. Vi utesluter inte heller att Sverige skulle kunna gå in med egna bilaterala lån till Grekland, såsom vi gjort med andra länder som haft ekonomiska problem.

Den inramning som bara handlar om fortsatta nedskärningar och ingen skuldavskrivning är inte lösningen på Greklands problem. Därför anmäler vi avvikande mening vad gäller förslaget.

Anf. 13 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Ordförande! Tack, finansministern, för svaret i form av en titt i kristallkulan. Det är svårt att sia och spekulera förstår jag, men likväl vill jag gärna ha ett förtydligande.

Som jag förstått det föreligger det ytterligare ett kritiskt datum framöver, den 22 juli. Då ska ett nytt lagstiftningspaket antas i det grekiska parlamentet. Följdfrågan blir vad som händer om det inte går igenom. Det har frågats om komplikationer, om vi bär eller inte bär risken vad gäller EFSM-mekanismen.

Det är bra att vi inte bär den finansiella risken, men vad händer med den finansiella risken om det blir en grexit? Vad skulle det innebära för Sverige? Finns det uträkningar på Finansdepartementet? Har man tittat på vad det skulle ge för komplikationer? Ställs samma garantier i så fall för medlemsavgiften, om det skulle bli aktuellt? Jag talar om vår medlemsavgift.

Anf. 14 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag ska göra mitt bästa för att svara på frågorna. Tina Acketoft frågade om det finns någon öppning i Grekland för att ta emot den typen av hjälp. Om man ska förändra Grekland måste Grekland självt vilja det. Det kan inte göras utifrån. Frågan är högst relevant, men det är svårt för mig att bedöma.

Den svenska före detta generaldirektören för Skatteverket har på uppdrag av IMF varit i Grekland för att genomlysna funktionen av skatteförvaltningen. Hans bedömning var att det fanns en viss utvecklingspotential i den grekiska skatteförvaltningen. Här finns naturligtvis möjlighet för Sverige att ge teknisk assistans.

Det har hänt en del. Man bytte ut chefen för den grekiska skatteförvaltningen. Han hade börjat med en del förändringsarbete. Han blev avsatt. Här finns säkert en del man kan fortsätta att arbeta med. Om det finns en vilja från Greklands sida för det finns det naturligtvis möjlighet för Sverige att ge teknisk assistans, men det bygger alltså på att det finns en önskan från Grekland. Via EU finns en mekanism, The Task Force for Greece, som just jobbar med att ge teknisk assistans vad gäller olika former av administration. Den svenska specialiteten brukar vara det som gäller skatter och KFM, Kronofogdemyndigheten.

Carl Schlyter tog upp frågan om prioritet. I hierarkin kommer IMF:s lån först och sedan kommissionens lån. Så ser hierarkin ut.

Vad gäller framtiden med EFSM-mekanismen och kvalificerad majoritet, ifall euroländer kan besluta med kvalificerad majoritet om någon-ting som berör alla 28, har man politiskt kommit fram till att de inte kan göra det. Därför vill man se enhällighet i den här frågan. Det är bra att känna till att i EFSM-mekanismen finns efter det här lånet mindre än 5 miljarder euro kvar. Den mekanismen är alltså i det närmaste uttömd.

Det finns ett uttalande från kommissionen och rådet om användningen av EFSM i framtiden. Där sägs tydligt att om det används igen ska icke-euroländer inte stå för någon finansiell risk. Ni har alla fått det papperet, Joint Declaration by the Commission and the Council on the use of the EFSM.

Jens Holm frågade var säkerhetsskrivningen fanns. Det är artikel 1. I artikel 1 i det papper jag här håller upp och som Jens Holm fått, Council Implementing Decision, står under 2: A union financial assistance under this declaration shall not be made available unless liquid collateral amounting to the exposure has been provided by those member states whose currency is not the euro and the legal abiding arrangements are such that it is immediately payable to them to the extent required to cover any liability they may incur as a result of any failure by Greece to repay the financial assistance in accordance with its terms. Där finns alltså garantin för icke-euroländerna.

Vad händer den 22 juli om förslaget inte passerar, frågade Ulrika Karlsson. Vad gäller EFSM-lånet har det gått igenom. Det har Grekland redan fått. Om förslaget inte passerar den 22 juli kommer det naturligtvis att påverka de framtida diskussionerna med de andra euroländerna om ytterligare ESM-lån. Jag utgår från att det inte kommer att underlätta diskussionerna framöver. Det går inte att utesluta att slutsatserna av de förhandlingarna blir att det inte blir några nya lån.

Nu har man haft principöverenskommelsen. Den principöverenskommelsen ska godkännas i parlamenten. Sedan ska Grekland genomföra ett antal beslut, och sedan kan man fortsätta förhandlingarna. Där är vi inte igenom än. Ett alternativ som fortfarande inte går att utesluta är

grexit. Om det blir en grexit är det någonting som skulle kunna påverka alla medlemsländer. Exakt hur är väldigt svårt att förutse.

Som jag sa senast jag var i nämnden har Sverige väldigt liten direkt-exponering mot Grekland. En väldigt liten andel av Sveriges både import och export är direkt till Grekland. Våra banker är inte finansiellt exponerade mot Grekland. Den samlade utlåningen till Grekland är ca 1 miljard. Det är en mycket liten andel av de svenska bankernas lån.

Om en oro för en grexit skulle leda till turbulens på de finansiella marknaderna kan det påverka Sverige den vägen. När det gäller den osäkerhet som rådde fram till att man gjorde uppgörelsen förra helgen var många överraskade att det var så liten rörelse på de finansiella marknaderna trots den osäkerhet som rådde.

Någonting som inte minst är annorlunda gentemot tidigare perioder när det har varit turbulent och funnits större osäkerhet är räntemarginalerna för de länder som tidigare har haft problem som Italien, Spanien och Portugal.

Vi har tidigare sett att räntedifferenserna gentemot de tysta statspapperen har dragit upp rejält när det har varit lite orolighet. Under den här perioden har de legat i princip still och rört sig väldigt lite. På så sätt har det kanske fått mindre avtryck på de finansiella marknaderna än vad man skulle ha trott.

Det hindrar inte att det är svårt att förutse om det skulle skapa turbulens om hot om en grexit skulle dyka upp igen och bli mer reellt eller de facto bli en grexit. Det är väldigt svårt att förutse. Hittills har marknaderna reagerat lugnare än vad i varje fall jag hade befarat.

Vad skulle då en grexit ge för komplikationer? Det är de andra euroländerna och ECB som är de stora långivarna. Det som skulle hända vid en grexit är att Grekland skulle få svårt att betala tillbaka sina lån. Då är det de andra euroländerna och ECB som står med de stora lånen till Grekland.

Sverige är exponerat bara via de IMF-lån som har getts till Grekland. Vi är exponerade via vår andel i IMF. Det är den exponeringen vi har. Det rör sig i sammanhanget inte om några större belopp. Det är stora belopp men väldigt lite av den samlade grekiska låneskulden.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att samrådsdiskussionen är avslutad och att det finns stöd för regeringens ståndpunkt med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna och en oliklydande avvikande mening anmäld från Vänsterpartiet. Vi ajournerar nu mötet till kl. 11.00.

§ 2 Utrikes frågor (gemensamt sammanträde med utrikesutskottet)
Statssekreterare Hans Dahlgren
Återrapport från möte i Europeiska rådet för utrikes frågor den 22 juni 2015
Information inför möte i Europeiska rådet för utrikes frågor den 20 juli 2015

Anf. 16 Utrikesutskottets ordförande KENNETH G FORSLUND (S):

God förmiddag och välkomna alla närvarande ledamöter och ersättare i utrikesutskottet respektive EU-nämnden samt statssekreterare Hans Dahlgren med medarbetare till detta gemensamma möte som vi inleder för att huvudsakligen få en föredragning inför det kommande utrikesrådet. Jag vet dock att statssekreteraren kommer att inleda med en återrapport från det förra utrikesrådet.

Anf. 17 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Den skriftliga rapporten från rådsmötet har distribuerats.

Jag vill säga några ord om den gemensamma lunch som ägde rum under rådsmötet med FN:s generalsekreterare Ban Ki Moon.

Det var ett antal frågor där Europeiska unionen och Förenta nationerna har gemensamma intressen som berördes under lunchen. Generalsekreteraren tog särskilt upp fyra huvudfrågor.

Den första var att han ville att EU och FN skulle öka sitt redan goda samarbete på en rad olika områden där han menar att båda parter behöver utveckla nya strategier för sitt arbete.

Den andra, och den första sakfrågan han nämnde, var migrationsfrågan, där det för FN:s vidkommande är helt grundläggande att de utmaningar som vi står inför på migrationsområdet hanteras med gott iakttagande av respekt för internationell rätt och för de grundläggande principerna kring mänskliga rättigheter. Det nämnde han särskilt.

Den tredje frågan var terrorism och bekämpande av terrorismen. Den måste bemötas med kraft men också genom att på olika sätt söka motverka intolerans i samhällen där religiös fanatism har fått sitt fäste, som det hette i generalsekreterarens inledning.

Den fjärde frågan som Ban Ki Moon tog upp var vad EU kunde göra för att bidra i de tre mycket viktiga konferenser som förestod. En av dem är ju nu avslutad, alltså den om utvecklingsfinansiering i Addis Abeba. Nästa är den som äger rum om de nya utvecklingsmålen i New York i september. Den tredje är förstås klimattoppmötet i Paris i slutet av året.

I diskussionen som fördes efteråt belystes dels behovet av att arbeta globalt med migrationsfrågorna men också vad Förenta nationerna kan göra mer när det gäller Ukraina, kvinnors roll i krisdrabbade områden och i frågan om förtroendet för Internationella brottsmålsdomstolen ICC.

Det var min rapport från lunchen.

Anf. 18 Utrikesutskottets ordförande KENNETH G FORSLUND
(S):
Då går vi vidare till det kommande utrikesrådsmötet.

2014/15:45
17 juli

Anf. 19 Statssekreterare HANS DAHLGREN:
Jag har inget att säga om A-punkterna, men det är en punkt som står på dagordningen.

Anf. 20 Utrikesutskottets ordförande KENNETH G FORSLUND
(S):
Då går vi vidare.

Anf. 21 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Den första substanspunkten är frågan om det kärntekniska avtalet med Iran. Det är en stor händelse i den internationella diplomatins historia. Det är klart att Sverige varmt välkomnar den överenskommelse som nu har träffats mellan Tyskland, Frankrike, Storbritannien, Kina, Ryssland och USA, de sex länder som har förhandlat med Iran.

Det här är en överenskommelse som är en seger för diplomatin, en av de senaste årtiondenas allra största diplomatiska framgångar. Jag såg att någon hade gjort observationen att det egentligen är första gången som ett land har tagit sig ut ur kapitel-7-sanktioner genom diplomati och inte genom krig eller väpnad konflikt. Det är en stor bemärkelse vars betydelse inte kan överskattas.

Den svenska regeringen uppskattar stort den uthållighet och målmedvetenhet som alla parter har visat i den här frågan, inte minst EU:s höge representant Federica Mogherini och hennes företrädare, som båda har jobbat aktivt med denna dossier, men också de andra ledarna som varit inblandade.

Överenskommelsen öppnar förstås ett nytt kapitel i Irans förhållande till omvärlden, Irans förhållande till Europeiska unionen men förstås alldeles särskilt till Amerikas förenta stater.

När det gäller EU menar vi att tiden nu är mogen för EU att både bredda och fördjupa sin dialog med Iran. Med tanke på vad Iran betyder i regionen är detta något som har betydelse inte bara för det landet utan förstås för hela regionen.

Vår tanke är att EU nu borde försöka utveckla en långsiktig strategisk ansats till Iran, som handlar om det politiska, det ekonomiska och naturligtvis också relationerna när det gäller mänskliga rättigheter. Det kanske vore ändamålsenligt att ha den typen av diskussion i samband med utrikesministrarnas informella Gymnichmöte senare i år.

Som jag sa får vi inte låta den här överenskommelsen och euforin direkt i spåren av den avleda uppmärksamheten från den mycket allvarliga situationen för mänskliga rättigheter i Iran. Vi ska fortsätta att vara väldigt vaksamma och tydliga i vår kritik när det gäller de inskränkningar av yttrandefriheten som fortfarande finns, när det gäller kvinnors rättigheter och när det gäller den alarmerande ökningen av antalet dödsstraff i Iran, till exempel. Ett sätt att hantera detta vore att Europeiska unionen nu återupptog sin dialog om mänskliga rättigheter med Iran.

Överenskommelsen ska ju säkra att Irans kärntekniska program är uteslutande fredligt. Sättet att göra det är att ha aktiva åtgärder för verifikation men också att se till att kontrollen av programmet undanröjer ett konkret hot mot den regionala stabiliteten.

Nu gäller det förstås för alla parter att leva upp till sina åtaganden och för omvärlden att göra vad vi har sagt, nämligen häva sanktionerna i den takt som har överenskommit. Sverige ska förstås göra vad vi kan och vad som ankommer på oss för detta. Det internationella atomenergigörandet IAEA har en nyckelroll när det gäller att verifiera att Iran följer överenskommelsen, och Sverige stöder förstås fullt ut IAEA:s viktiga verksamhet.

Man skulle också kunna säga att överenskommelsen är viktig för det internationella icke-spridnings- och nedrustningsarbetet i stort. Det understryker också folkrättens roll och betydelsen och möjligheten att arbeta med multilaterala avtal på det här området. Det tar också bort lite grann, tycker jag, argumentet att osäkerheten kring Irans kärntekniska program gör att man inte kan gå vidare med nedrustningsansträngningar eller kärnvapennedrustning på det sätt som vi annars skulle ha önskat.

Vi har nu en viktig roll att spela, både Europeiska unionen och medlemsstaterna, när det gäller att politiskt och finansiellt se till att avtalet realiseras så att verifikationen fungerar.

Jag utgår från att det kommer att antas slutsatser vid mötet som uttrycker EU:s starka välkomnande, men vi har inte sett något utkast till några sådana ännu.

Anf. 22 Utrikesutskottets ordförande KENNETH G FORSLUND
(S):

Jag föreslår att vi fortsätter med hela dagordningen och därefter släpper fritt för frågor och synpunkter, om det går bra.

Anf. 23 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Inte mig emot.

Då går vi över till nästa punkt, Tunisien.

Den diskussion som utrikesrådet nu ska ha om Tunisien sker i ljuset av den terrorattack som ägde rum i Sousse i slutet av förra månaden där 38 personer dödades. Tanken är att det ska antas slutsatser efter diskussionen. Det fokus som diskussionen på måndag kommer att ha är hur Europeiska unionen kan trappa upp stödet till Tunisien.

Denna terrorattack och den attack som ägde rum för tre månader sedan mot Bardomuseet i Tunisien har slagit mycket hårt mot landet, alldeles särskilt förstås inom turistsektorn som är en mycket viktig inkomstkälla för landet och sysselsätter många människor i Tunisien.

Det finns en samsyn, har vi förstått, inom EU-kretsen om att öka stödet till Tunisien. För vår del är det viktigt att värna om att Tunisien demokratiska utveckling fortsätter och att det ökade stöd som vi kan ge ska användas såväl socioekonomiskt som inom säkerhetssektorn. Vi vill också markera att Tunisien måste leva upp till de åtaganden som man har gjort om att slå vakt om demokrati och mänskliga rättigheter, också i tider av undantagstillstånd. Det råder ju ett sådant sedan den 4 juli fram

till den 4 augusti. Men när man bekämpar terrorism, som man naturligtvis har anledning att göra mot bakgrund av det som skett, får det aldrig ske på bekostnad av vaktsläendet om demokratiska fri- och rättigheter och respekt för mänskliga rättigheter.

Det finns ett framförhandlat utkast till slutsatser för rådsmötet som nämnden har fått. Vi tycker att det är en bra text. Det föreslås som sagt ett tydligt upptrappat EU-stöd till Tunisien. Det ger också ett uppdrag till den höge representanten att skyndsamt återkomma med förslag om stöd, däribland insatser till skydd just för turistsektorn, men det gäller också gränsbevakning och förebyggande av radikalisering. Sverige har arbetat för att skriva in det jag just nämnde om vikten av att respektera mänskliga rättigheter och rättsstatens principer i det här arbetet, och det har varit framgångsrikt.

Diskussionen på FAC kommer också att beröra hela den regionala situationen. Tunisien är ju starkt påverkat av krisen i Libyen, som vi snart återkommer till. Det är där som gärningsmännen i dådet uppges ha tränats. Diskussionen om Tunisien kommer också att fortsätta under utrikesministrarnas lunch, där den tunisiska premiärministern och utrikesministern kommer att delta.

Detta om Tunisien.

Jag går nu vidare till den dagordningspunkt som handlar om fredsprocessen i Mellanöstern.

Den diskussionen handlar om vad EU kan göra för att meningsfulla förhandlingar över huvud taget ska kunna återupplivas. Det kommer att ske i närvaro av EU:s särskilde representant för fredsprocessen, Fernando Gentilini. Vi tror också att det kommer att antas slutsatser mot bakgrund av den nu alltför länge stillastående fredsprocessen, hoten mot tanken på en tvåstatslösning, den bristande inompalestinska försoningen och även den svåra humanitära situationen på Gaza. Men det är inte säkert att det blir några slutsatser, för de är fortfarande under diskussion.

Sådana slutsatser antogs senast i november förra året. Det var en diskussion mellan utrikesministrarna också vid mötet i maj år, när en ny israelisk regering hade bildats och inför det besök som den höge representanten sedan gjorde.

Klart är att parterna i den här konflikten fortfarande står långt ifrån varandra. Vi ser försämringar på marken. Vi ser Israels bosättningspolitik fortsatt som ett allvarligt hot mot tvåstatslösningen. Vi ser en allt större brådska men tyvärr inte någon rörelse i ambitionen att få igång meningsfulla förhandlingar. Förutsättningarna på kort sikt får tyvärr bedömas som små. Det är inte heller någon mening att föra förhandlingar för deras egen skull; de måste ju handla om någonting.

Regeringen välkomnar det engagemang som den höge representanten har visat i frågan, särskilt genom att utse den särskilde representanten Gentilini. Vi hoppas att det kan bli någorlunda framåtsyftande rådsslutsatser vid mötet som påtalar vikten av att Europeiska unionen verkligen genomför och driver vidare sin politik kring fredsprocessen, den politik som utgår både från både folkrätten och från respekten för de mänskliga rättigheterna.

Regeringen skulle förstås välkomna att mötet uppmanar till återupptagna, meningsfulla fredsförhandlingar och också uppmanar parterna att avstå från sådana handlingar som försvårar en tvåstatslösning, inte minst därför att vi är i ett läge där vi ser hur tvåstatslösningen är hotad av det som utvecklas direkt på marken.

Vi vet också att den långsiktiga trovärdigheten i EU:s politik hänger på att vi är beredda att gå från ord till handling och genomföra det vi har sagt att vi ska göra. Vi gör ju skillnad när det gäller åtgärder visavi Israel som helhet, Israel på ockuperat område och inom Israels sedan år 1967 erkända gränser.

Vi skulle gärna se att rådsslutsatserna betonar vikten av en inompalestinsk försoning och att den palestinska myndigheten tar sitt ansvar, men också att Gazas isolering bryts för att möjliggöra leveranser av ett ökat humanitärt stöd och en snabbare återuppbyggnad av Gaza efter kriget 2014.

Detta om fredsprocessen i Mellanöstern.

Nästa dagordningspunkt handlar om EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati. Den har förts upp för att göra det möjligt för den höge representanten och medlemsstaterna att välkomna den femåriga handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati som har förhandlats mellan medlemsstaterna och som nu är färdigförhandlad. Jag tror att den kan skickas ut till EU-nämndens ledamöter i eftermiddag så att alla kan se den. Det är tänkt att den ska vara en bilaga till rådsslutsatserna.

Sverige är positivt till att frågan står på dagordningen. Det är inte alltid när utrikesministrarna möts som mänskliga rättigheter är så pass centralt placerade på rådsdagordningen. Det gör att vi förväntas förstärka det politiska ägarskapet för mänskliga rättigheter och demokrati i frågorna.

Den första handlingsplanen antog EU för tre år sedan 2012. Då gjordes också en politisk deklaration i form av vad som kallades ett strategiskt ramverk. Man beslutade då också att ge ett mandat för den särskilde representanten för mänskliga rättigheter inom Europeiska unionen. Handlingsplanen löpte ut förra året, och den som ska antas nästa vecka är en reviderad uppföljning.

För Sverige är det viktigt att människorätsfrågor kommer upp på utrikesministrarnas möten. Den här gången sker det förstås genom att EU i den här handlingsplanen framhåller sin avsikt att främja och skydda mänskliga rättigheter och demokrati inom alla delar av EU:s externa arbete. Några tematiska områden som nämns är migration, antiterrorism, handel och landspecifika situationer.

Sveriges uppfattning är förstås att vi välkomnar det arbete som har gjorts, och vi ser fram emot att fortsätta att utveckla och stärka EU:s politik när det gäller mänskliga rättigheter, särskilt vad gäller ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter samt jämställdhet och kommunikation.

Jag går tillbaka till punkten om Libyen. Det blir en ny diskussion om Libyen. Det har alldeles nyligen vid förhandlingarna i Marocko gjorts en politisk överenskommelse, men tyvärr har en viktig part varit borta från

Diskussionen om Libyen på utrikesministermötet väntas handla om vad EU kan bidra med. Det som har diskuterats tidigare handlar om övervakning av lokala vapenvilor, om stöd till säkerhetsarrangemang, om stöd till libysk gränssäkerhet, om olika former av säkerhetssektorreform och om demobilisering och reintegration av miliser.

Om en nationell samlingsregering ändå kan formas, om man får enighet om det, och det kan bli vapenvilor mellan alla relevanta aktörer, behöver förstås Europeiska unionen vara redo att öka sitt stöd till Libyen. Vi tycker att det är viktigt att man noga förbereder de substantiella beslut som ett EU-agerande kan leda till, och det ska koordineras med Förenta nationerna, med Libyen och med andra regionala nyckelaktörer.

Detta var vad jag hade att säga inledningsvis om de olika dagordningspunkterna. Det är ett ganska matigt möte.

Anf. 24 Utrikesutskottets ordförande KENNETH G FORSLUND (S):

Tack för föredragningen, statssekreterare Hans Dahlgren!

Ett antal ledamöter har frågor och synpunkter. Det formella samrådet sköter EU-nämnden med beslut direkt efter detta möte. Det vill jag vara tydlig med.

Anf. 25 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Tack, statssekreteraren, för föredragningen! Det är verkligen en gedigen samling punkter som ska upp.

Låt oss börja med Iran. Det är oerhört positivt – och vi kan inte nog understryka vikten – om vi verkligen kan känna att avtalet är på plats, alla verifikationsmekanismer finns på plats, att återuppta en klok och vettig dialog. Det välkomnas på alla sätt.

Det vore ändå intressant att höra vad EU och den svenska regeringen ser för framtidsutsikter när det gäller påverkan på den regionala stabiliteten. Det var statssekreteraren inne på. Självklart kan detta öppna för en mycket mer positiv utveckling i Iran och i regionen. Det är värt att understryka att det här är ett sätt att sätta fart på övriga nedrustningsansträngningar för att komma vidare. Det kanske vi kommer att återkomma till i andra sammanhang. Det är något som utskottet är intresserat av. Det gäller alltifrån strategiska till taktiska kärnvapen till andra typer av nedrustningsansträngningar.

Kan statssekreteraren säga något om den regionala stabiliteten i dag? Annars är det bara positivt att dialogen kommer att diskuteras på Gymnichmötet.

Låt oss gå över till Tunisien. Det är samma sak där. Den regionala betydelsen kan inte underskattas där. Vi hade kanske ändå hoppats att Tunisien skulle vara någorlunda skonad från den typen av aktiviteter. Det är mycket negativt. Därför är det bra att vi har företrädarna på plats på själva utrikesministermötet.

Sedan var det Israel och Palestina. Det finns ett utkast till rådsslutsatser. De ser balanserade ut. Det är viktigt att ställa krav på alla parter. Går

det att få en kommentar om detta? Är det troligt att slutsatserna kommer att antas eller kommer de att antas i någon annan form?

Det här blir lite rapsodiskt, men det är för att även andra ska hinna ställa frågor.

Det var frågan om EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter. Jag såg att det föreslås en halvårsuppföljning 2017. Jag tror att det är klokt att trycka på att man inte bara antar ännu en plan utan också är beredd att återskoppla så att den kan fortsätta att implementeras. Det handlar om vikten av att Sverige ständigt trycker på i frågor om jämställdhet och SRHR i en sådan handlingsplan. Det förutsätter jag att regeringen har gjort.

Sist har vi Libyen. Vad kan man göra för att få fler aktörer? Det är positivt med en överenskommelse, men vilka ansträngningar görs för att få med så många som möjligt på båten? Samma sak gäller här, det vill säga den regionala betydelsen av ett någorlunda stabilt Libyen kan inte underskattas på något sätt. Det hänger så tätt samman med hela problemet i Nordafrika och en stor del av de migrationsproblem som finns över Medelhavet, kopplat till fortsättningen på Eunavfor fas 2, om det finns några att tala med i Libyen. Det vore bra om vi kunde få en kommentar om utsikterna för detta.

Anf. 26 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Tack, statssekreteraren, för föredragningen!

Jag har några frågor om Iran. Nu säger kabinetssekreteraren att det förmodligen blir fråga om slutsatser. Vi har bara fått diskussionspunkter. Jag vill gärna ge några medskick. Det är bra att kabinetssekreteraren tar upp situationen i fråga om mänskliga rättigheter, som vi naturligtvis aldrig nog kan betona. Det gäller framför allt frågan om dödsstraff och kvinnors utsatthet. Vidare är mänskliga rättigheter och demokrati hotade på alla sätt och vis. Vi hade hoppats att regimen hade förstått att det hade varit bra att visa på en förändring i sitt sätt att agera när det gäller mänskliga rättigheter för att få igenom en överenskommelse. Nu har överenskommelsen gått igenom, och vi har haft ett skriftligt samråd och stått bakom EU:s position.

Det är viktigt att det finns någon typ av konditionalitet. Det står ingenting i regeringens ståndpunkt när det gäller konditionalitet. Vad är det för utvärdering det har talats om? I medierna står det om en utvärdering 2016, alltså att EU:s suspendering av sanktionsregimen inte kan vara utan villkor och inte alltför långt framåt i tiden. Frågan är på vilket sätt kabinetssekreteraren ser att det kommer att finnas någon typ av konditionalitet när det gäller Iran. Vi brukar prata om more-for-more-principen. Den bör gälla även för Iran.

Sedan var det handlingsplanen. Jag frågade kansliet i morse om handlingsplanen fanns. Då hade man inte fått den än. Det känns lite konstigt att prata om ståndpunkter när vi inte har sett själva handlingsplanen. Jag tror att kabinetssekreteraren förstår. Vi har tidigare sett att den är bred. Jag tycker att det som regeringen har skickat ut i dag om ett ökat fokus på lokalt ägarskap, det civila samhällets roll, icke-diskriminering, jämställdhet och kvinnors medinflytande låter positivt. Det uppfattas som att

handlingsplanen kanske har blivit till och med bättre än tidigare planer. Vi får väl ta emot den i eftermiddag, även om vi nu fattar beslut in blanco.

2014/15:45

17 juli

Avslutningsvis tar jag upp Libyen. Det har varit en diskussion om Eunavforinsatsen, och det har varit olika synpunkter. Den libyska regering vi har ansett vara den legitima har sagt att man ställer sig tveksam. Kommer den nya fredsuppgörelsen på något sätt att påverka inställningen till den insatsen?

Anf. 27 TINA ACKETOFT (FP):

Herr ordförande! Tack, statssekreteraren, för föredragningen!

Ni tar mycket riktigt upp att tiden är inne för en fördjupad dialog vad gäller Iran och EU. Finns det någon utsikt eller plan för en sådan dialog?

Jag tar dessa punkter kort eftersom vi kommer att köra en repris i EU-nämnden.

I Tunisien är det inte bara fråga om terrorattackerna som slår direkt mot liv, det vill säga blodspillan, men det är fråga om en av Tunisiens viktigaste näringsgrenar. Det är nu som landet behöver EU:s stöd. Därför är det bra att det utvecklas ett stöd. Tänker regeringen i banor av att öka biståndet till Tunisien?

Nästa punkt är Mellanöstern. Jag tycker kanske, till skillnad från min kollega Karin Enström, att balansen är något haltande. Jag skulle gärna vilja höra statssekreterarens åsikter. Det nämns mer om Israel, båda parterna har i allra högsta grad en skuld i situationen med en ökad eskalerad våldsspiral, men jag tycker ändå att pekpinnarna pekar mer mot Israel än mot Palestina. Jag skulle vilja höra statssekreterarens funderingar om detta. Går det att finna en balans i EU:s förhållningssätt?

Min kollega har redan tagit upp frågan om MR och demokrati.

Sedan var det Libyen. Om det går att få en samlingsregering, som statssekreteraren spekulerade i, behöver EU i allra högsta grad vara redo med det stödet. Finns det någon sådan beredskap, och hur ser den i så fall ut?

Anf. 28 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag börjar med Karin Enströms fråga om vad avtalet kan betyda för den regionala säkerheten i Mellanöstern som helhet.

Vi ser inte några omedelbara förändringar på kort sikt. Men det har hittills funnits ett alldeles tydligt hinder att engagera Iran i diskussioner om exempelvis vad som ska göras i fallet Syrien. Det hindret håller nu på att undanröjas. Det finns redan spekulationer i tidningarna om att Förenta staterna och Iran i den dialog som kommer att inledas om andra frågor också kan hantera frågor om samverkan i frågan om konflikten i Syrien. Det kommer att påverka, och det är ett viktigt och positivt steg som tas.

Vi har också sett att reaktionerna i Saudiarabien är relativt positiva på överenskommelsen. Det är en också en signal om att saker och ting kan bli mindre instabila än vad de har varit. Relationen mellan Saudiarabien och Iran – det är stora och betydelsefulla länder – är en nyckel till stabilitet i regionen. Det är ett stort framsteg om vi kan få den att fungera på ett bra sätt.

När det gäller rådsslutsatser om fredsprocessen i Mellanöstern – det är ett svar också till Tina Acketoft – har vi inte sett slutet på den diskussionen. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Jag tycker att vi har haft en god enighet här i Sverige om de slutsatser om Mellanöstern som togs fram under det svenska ordförandeskapet 2009. Det gäller att stå fast vid dem, att driva dem framåt och att visa den otålighet som vi har över att förhandlingarna inte kommer igång på allvar. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

När det gäller Karin Enströms fråga om handlingsplanen för mänskliga rättigheter är det helt riktigt att vi har drivit frågor om jämställdhet och om sexuell och reproduktiv hälsa och att de har gjort planen bättre. Jag tror också att det är helt riktigt att ha en ordentlig översyn, en halvtidsöversyn, och att vi kan få tillfälle att följa upp de frågor som är särskilt viktiga för vår del.

När det gäller Libyen, sist på Karin Enströms lista av frågor, och vad som kan göras för att få med alla i en nationell regering där sätter vi naturligtvis stort hopp till vad FN:s särskilde representant León kan göra. Det är i första hand i hans händer som det arbetet ligger just nu. Men det gäller också att de berörda parterna gör sina insatser.

Jag går över till Désirée Pethrus frågor. Jag tar gärna med hennes medskick om vad som borde stå i slutsatserna om Iran. Vi har alltså inte något utkast ännu, men det är självklart att när utrikesministrarna från Europeiska unionen träffas bara en kort tid efter det att ett sådant här historiskt avtal har slutits förväntar sig säkert omvärlden att få höra någonting. De viktiga synpunkter som Désirée Pethrus skickade med på behovet av att respektera mänskliga rättigheter, minska användningen av dödsstraffet och respektera kvinnors rättigheter ska naturligtvis också vara med.

Det är klart att det finns en konditionalitet inbyggd i det här. Om IAEA kan konstatera att Iran inte lever upp till sina åtaganden finns det en mekanism som gör att sanktionerna kan återinföras med ganska kort varsel – snap-back tror jag att det heter på diplomatspråk. Det är alltså inbyggt i själva konstruktionen att om Iran inte gör vad Iran har lovat i den här processen kommer det att få konsekvenser omedelbart. Det gäller bara att fatta de besluten, så det tycker jag är väl sört för.

Jag förstår att det är svårt att kommentera de enskilda delarna i handlingsplanen för mänskliga rättigheter, men jag tror att det i nämnden finns stor samstämmighet med regeringen kring vilka principer vi har försökt driva i förhandlingarna. Det är med utgångspunkt från de principerna som vi kommer att godkänna den här handlingsplanen. De kommer snart att delas ut.

Så till hur fredsuppgörelsen i Libyen kommer att påverka EU-insatsen och möjligheten att gå över från fas 1 till fas 2. Jag vågar inte ha någon uppfattning om det; jag kan inte svara på det. Jag har inte sett någon rapport som ger vid handen att det skulle gå åt det ena eller det andra hållet. Vi är fortfarande i fas 1, som bekant, och det är inte aktuellt att nu fatta något beslut om fas 2. Vi har sagt att innan vi gör det kommer vi tillbaka till EU-nämnden.

Till sist till Tina Acketoft och frågan om det finns någon plan för dialog. Det finns ingen färdig plan för att ta upp detta med Iran, och jag tror inte att det har funnits på bordet under förhandlingarna om den kärntekniska frågan. När jag var ambassadör för mänskliga rättigheter hade jag själv tillfälle att tala en del med iranska företrädare om dialog kring de här frågorna. Det finns ingen ovilja där; det gäller bara att göra det på rätt sätt. Om nu hela Europeiska unionen med sin kraft kan ta ett initiativ till en meningsfull dialog om mänskliga rättigheter med regeringen i Iran tror jag att det skulle kunna vara konstruktivt och ge en del förutsättningar för framsteg. Men någon plan finns inte, utan vår tanke var att det här skulle lyftas upp framför allt vid det informella utrikesministermötet i höst.

Om det finns några planer för Sverige att öka biståndet till Tunisien kanske Robert Rydberg kan svara på, för det kan inte jag.

Anf. 29 Departementsrådet ROBERT RYDBERG:

Tunisien är ju inte ett bilateralt samarbetsland för oss men har däremot fått betydande stöd inom ramen för det regionala program som vi har för hela Mellanösternregionen. Det programmet löper ut vid årsskiftet.

Sida har fått i uppdrag att ta fram förslag till en ny regional strategi >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. När en strategi väl är antagen för vi från UD:s sida en fortlöpande dialog med Sida om hur olika projekt och länder ska prioriteras inom ramen för den strategin.

Jag tror att det är naturligt att föreställa sig att det med den utveckling som finns i regionen nu kommer att vara ett politiskt intresse att en ökad del av vårt stöd inom ramen för den regionala strategin kommer att gå till Tunisien, som ju är det land som har varit mest framgångsrikt i sin reformprocess under de senaste fem åren.

Jag kan möjligen tillägga om dialogen med Iran att en viktig fråga för EU som vi också har tagit upp med våra partner är möjligheten att inrätta en EU-delegation i Teheran. Det är något av en anomali, tycker vi, att EU inte finns representerat på plats i ett så stort och viktigt land som Iran. Vi ser att det finns ett betydande stöd i medlemskretsen för att det faktiskt bör öppnas en sådan delegation.

Anf. 30 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Därmed tror jag att jag har svarat på de frågor som har ställts.

Anf. 31 SOFIA DAMM (KD):

Herr ordförande! Tack så mycket, statssekreteraren, för en bra genomgång! Det är som sagt en matig agenda, och det är otroligt många aktuella frågor som kräver EU:s krafttag.

Jag vill uppehålla mig där vi precis slutade – vid Tunisien, denna otroligt sköra demokrati. Tuniens president har ju gått ut och uttryckligen bett om vårt stöd att ge den unga befolkningen i Tunisien hopp om att det finns en demokratisk väg. Tunisien är ett av de länder där flest unga har anslutit sig till Islamiska staten. Jag vill bara skicka med att i det som sker nu efter terrorattacken krävs det givetvis starka åtgärder när

det gäller terrorbekämpning i säkerhetssektorn men att vi hela tiden ska stödja den demokratiska utvecklingen och de unga som ändå tror på den demokratiska vägen.

Det var också positivt att höra om det som komma ska med det bilaterala biståndet. Det är oerhört viktigt att vi lägger krut där.

När vi pratar om att EU inte är representerat i Iran vill jag skicka med att Kristdemokraterna gärna ser en svensk representation i Tunisien.

Anf. 32 PYRY NIEMI (S):

Herr ordförande och statssekreteraren! Ett par korta frågor.

Jag läste i handlingarna att premiärminister Netanyahu återigen har börjat tala om tvåstatslösningar. Jag vet inte om det stämmer eller inte. Om så är fallet, hur har den bollen fångats upp av EU? Det var det ena.

Det andra handlar om den inompalestinska försoningen. Vilken typ av tryck finns det på den diskussionen för närvarande? Jag noterade att det framgår ganska tydligt i regeringens ståndpunkter att det här är en prioriterad fråga, och jag tycker att det är bra att den finns med. Men finns det ett bra tryck? Finns det någon sorts agenda för detta, och på vilket sätt agerar man? Eller är det någonting som bara är föremål för en bredare diskussion?

Anf. 33 Utrikesutskottets ordförande KENNETH G
FORSLUND (S):

Jag skulle vilja lägga till en fråga om just fredsprocessen i Mellan-östern.

En av de saker som tas upp i förslaget eller utkastet till rådsslutsatser är ett fullt öppnande av gränsövergångarna till Gaza. Finns det några diskussioner eller annat om hur det skulle kunna gå till och fungera i praktiken? Man kan naturligtvis förstå den israeliska oron för vad som kan komma genom de gränsövergångarna. Man måste – det framhålls också i utkastet – klara den israeliska säkerheten. Finns det någon diskussion om hur ett fullt öppnande skulle kunna gå till?

Anf. 34 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag ska strax ge ordet till Robert Rydberg för att svara på de senaste två eller tre frågorna, men jag vill först säga till Sofia Damm att vi tar med oss medskicket om behovet av att stödja de demokratiska krafterna i Tunisien.

Även jag önskar att vi hade haft möjlighet att vara bättre representerade på marken i Tunisien, liksom i många andra länder, men det är en balans mellan vad vi har i kassakistan och vad det kostar att vara utomlands. Den har hittills inte gjort det möjligt att ha en ambassad i Tunis på det sättet. Men budgeten kanske går bättre framöver; vem vet.

Anf. 35 Departementsrådet ROBERT RYDBERG:

Det är riktigt att premiärminister Netanyahu har tagit tillbaka det han sa i slutet av den israeliska valrörelsen om att han inte var intresserad av att se en tvåstatslösning. Han har uttryckt sig på ett annat sätt och sagt att detta självklart är en israelisk ambition. Det tror vi också är någonting

som kommer att plockas upp i eventuella rådsslutsatser – att man där noterar att detta är premiärministerns deklaration. Men det är viktigt att detta också omsätts i praktiken, och det är viktigt att man agerar på marken på ett sätt som ger trovärdighet åt det uttalandet.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det har varit mycket svårt för den palestinska myndigheten att bedriva verksamhet i Gaza. Det har till exempel varit mycket svårt för den att ta kontroll över de ministerier som finns etablerade i Gaza.

Vi tycker att det är viktigt att omvärlden säger att vi förväntar oss att man arbetar för försoning på grundval av de principer som president Abbas tidigare har uttalat och att vi också tittar på möjligheter att stödja det. Till exempel har våra schweiziska kollegor arbetat mycket tillsammans med den palestinska myndigheten för att hitta en modell för att kunna betala löner till civilanställda palestinier, statsanställda, som arbetar i Gaza. Det är ett nyckelproblem för att kunna åstadkomma en försoning i praktiken.

EU har arbetat mycket med frågan om hur vi skulle kunna underlätta ett öppnande av Gazas gränser. Vi har ju en mission för att stödja gränsövergången mellan Gaza och Egypten i Rafah. Det är en mission som har legat i malpåse under ett antal år men som inte är avskaffad.

Det finns ganska långtgående beredskap från EU:s sida att ge ytterligare stöd till utbildning och så vidare för att underlätta övervakning av Gazas gränser om gränserna öppnas. Ett öppnande av gränserna betyder naturligtvis inte att behovet av gränskontroll och behovet av att också tillgodose Israels legitima säkerhetsintressen kommer att falla bort.

Anf. 36 SOFIA ARKELSTEN (M):

Jag tänkte ta upp någonting om dagordningspunkt 6, EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati. Det är ett väldigt viktigt papper eftersom EU är en viktig utrikespolitisk aktör och en stor biståndsaktör. Då måste vi ändå prata lite om regeringens ståndpunkt, som är väldigt trevlig, vänlig och kanske inte så spetsig.

Vi fick ju svar på frågan om vi hade drivit SRHR-frågan tidigare. Möjligen skulle en så viktig sak också kunna återspeglas i texten. Sverige är känt för att ta de jobbiga motvindsfrågorna – det är ingenting hemligt utan något vi står för, och det är någonting riksdagen ofta driver på. Om vi verkligen ska göra anspråk på att vara en humanitär stormakt kan jag tycka att det är viktigt att det också finns med i det underlag vi har när vi träffar utrikesutskottet och EU-nämnden.

I övrigt har mina frågor besvarats.

Anf. 37 MARGARETA CEDERFELT (M):

Jag har också i princip fått svar på mina frågor. Det jag ville ta upp gäller Palestina och Israel. Vi talar mycket om vad Israel ska göra, och det är viktiga frågor. Det är dock även viktigt, precis som har nämnts här tidigare, att Palestina aktivt arbetar för försoningen. Vad jag har förstått delar regeringen den uppfattningen.

När det gäller mänskliga rättigheter har min kollega Sofia Arkelsten tagit upp det jag tänkte säga.

Anf. 38 JENS HOLM (V):

Jag har två kommentarer och frågor.

Den ena gäller handlingsplanen för mänskliga rättigheter. Det hade varit bra att få läsa den så att vi kunde ha en vettig diskussion, så att säga. Jag tycker att det som står om den svenska ståndpunkten är bra och viktiga saker, men jag saknar sexuella och reproduktiva rättigheter i den svenska ståndpunkten, liksom rätten till abort, hbtq-personers rättigheter och förstås kvinnors rättigheter – alla de bitarna.

Jag undrar om det har varit frågor som har lyfts upp från Sveriges sida och om ni kommer att fortsätta att lyfta upp det. Finns delarna med i handlingsplanen? Jag tycker att det är viktigare i dag än någonsin att lyfta SRHR-frågor eftersom de rättigheterna är väldigt trängda också i många europeiska länder – tyvärr.

När det sedan gäller Mellanöstern, Israel och Palestina blev ju Palestina medlem av Internationella brottmålsdomstolen, ICC, nyligen. Jag har aldrig sett att EU någon gång har liksom välkomnat det, och jag ser det inte heller i den här texten. Jag undrar om jag har fel där. Vore det inte liksom logiskt om det fanns med en referens till ICC i den här texten som kommer från EU? Är det en slump att det inte gör det? Jag undrar om Sverige har lyft fram den frågan gentemot EU. Även om Palestina formellt är medlem är det väl viktigt att tunga aktörer som EU säger att det är bra att Palestina nu är formell medlem, så att man backar upp landet.

Anf. 39 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag kan först säga till Sofia Arkelsten att vi även här i EU-nämnden har haft en diskussion om hur pass utförliga regeringens ståndpunkter har varit, bör vara och ska vara framöver. Vi har diskuterat detta i Regeringskansliet, och jag har talat med mina statssekreterarkollegor om att vi ska vara tydliga när det gäller vad som är regeringens ståndpunkt. Ibland har det inte varit tidsmässigt möjligt att ge en tydlig redovisning av detta, men när det är det ska vi vara tydliga. Det finns ingen annan önskan från regeringens sida än att vara tillmötesgående i den delen.

När det gäller själva handlingsplanen vet jag att det under punkt 14 till exempel står: promoting gender equality, women's rights, empowerment and participation of women and girls. Detta finns alltså, men att vi har drivit detta och att vi tycker att det är en viktig del hade kunnat vara med i ståndpunkten. Jag kan säga att det *är* regeringens ståndpunkt att detta är viktigt. Detta är väl också lite grann svar på Jens Holms fråga.

När det gäller referenserna till ICC vet jag inte vad jag ska svara, så det får jag be Robert göra.

Anf. 40 Departementsrådet ROBERT RYDBERG:

Först och främst är det så att slutsatserna fortfarande förhandlas. Tyngdpunkten där förväntar vi oss kommer att ligga på vad som i dagsläget krävs för att få till stånd förhandlingar mellan Israel och palestinierna. Det är korrekt att EU inte har välkomnat att Palestina har anslutit sig som statspart till internationella brottmålskonventionen. >>> **Hemligt enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Sverige har, efter att vi själva erkänt Palestina, sagt att vi tycker att det är naturligt att Palestina får möjlighet att vara med i olika internationella samarbetsorgan, inklusive denna konvention. Samtidigt tycker vi naturligtvis att det är viktigt att ett sådant medlemskap används på ett konstruktivt sätt. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 41 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Till sist vill jag säga till Margareta Cederfelt att den palestinska myndighetens ansvar till exempel för att verka för inompalestinsk försoning naturligtvis även finns med i regeringens ståndpunkt inför diskussionen om slutsatser kring fredsprocessen i Mellanöstern. Det är dock klart att man från olika utgångspunkter kan ha olika syn på vem som har det största ansvaret för vilka frågor och i vilket avseende. Där kanske vi ibland ser lite olika på saken, men att vi har med båda elementen är helt klart.

Anf. 42 PERNILLA STÅLHAMMAR (MP):

Jag vill tacka för statssekreterare Dahlgrens mycket föredömliga förredragning.

Jag skulle också vilja kommentera avtalet med Iran. Det är ju fantastiskt att detta har kunnat komma till stånd. Nu återstår att se hur implementeringen genomförs och att understryka vikten vi alla ser av att man trycker på för mänskliga rättigheter, yttrandefriheten och kvinnors rättigheter, vilka inte är så goda. Det gäller även ökningen av avrättningarna. Sedan tycker jag också att man ska nämna att sanktionerna har drabbat befolkningen väldigt mycket, till exempel genom enorma ökningar av priserna på mat. Det är en förhoppning att det ska komma befolkningen till del nu när vissa sanktioner släpps.

Jag vill även understryka det positiva med att man tar fram handlingsplanen för MR och demokrati samt vikten av att man får den uppföljning som också har nämnts. Man ska se det i ljuset av en samstämmighetspolitik, det vill säga att det ställer krav också på oss i vår politik när vi fattar våra beslut.

När det gäller det regionala biståndet är det oerhört positivt att man får en ökning till regionen. Det är viktigt ur ett säkerhetspolitiskt perspektiv, och det är även viktigt ur det ekonomiska perspektivet och ur befolkningens perspektiv. Det drabbar nämligen befolkningen hårt att till exempel turistnäringen drabbas.

Till sist skulle jag bara vilja säga att det är viktigt att Sverige har en god bilateral representation och att vi från Miljöpartiet också hoppas att man i framtiden ska kunna ha en budget som tillåter att vi har fler beskickningar.

Anf. 43 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag tackar statssekreteraren för tidigare svar. Jag skulle dock vilja ha lite förtydliganden så att jag förstår det här.

Vi har ju tagit ett skriftligt samråd om suspenderingen av EU:s sanktioner, och det har vi förlängt och så vidare. Statssekreteraren säger

att sanktioner kommer att återinföras om Iran inte lever upp till avtalet. I medierna framgår det att det inte är säkert att säkerhetsrådet kommer att fatta ett beslut om sanktioner igen och att det kan komma blockeringar från vissa länder i ett sådant läge. Jag vill bara höra om det är så att säkerhetsrådet inte behöver fatta beslut. Återinförs sanktionerna automatiskt ändå?

Sedan undrar jag om det är skillnad på EU:s egen sanktionsregim och säkerhetsrådets. I princip kan vi väl ha EU-sanktioner utan en säkerhetsrådsregim? Det är därför jag med min fråga egentligen var lite mer inne på om EU:s sanktionsregim har någon konditionalitet, så att säga. Det är mitt medskick att i slutsatserna ha någon utvärderingspunkt, och jag har också sett någonstans i medierna att man för EU:s del pratar om februari 2016 eller någonting.

Därför tycker jag att det är viktigt att EU är tydligt med att EU kommer att kunna agera oavsett om man hittar en blockering i säkerhetsrådet eller så, om det är så att Iran inte följer detta och om man misstänker att landet inte kommer att uppfylla sina åtaganden.

Det var det jag ville ha förklarat.

Anf. 44 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Först och främst ska vi när det gäller Iransanktionerna kanske erinra oss att vi har en annan uppsättning sanktioner mot Iran inom EU, som handlar om mänskliga rättigheter. De berörs inte av den här överenskommelsen, utan de kvarstår som de är. De är också ett belägg för att Europeiska unionen har en kompetens och en kapacitet att själv besluta om sanktioner.

Det för mig över till den andra frågan, alltså med vilket slags automatik vi kommer att få sanktioner återinförda om Iran visar sig inte följa den här överenskommelsen. Det är det vi behöver reda ut lite bättre kanske.

Anf. 45 Departementsrådet ROBERT RYDBERG:

Sanktionsnätverket mot Iran är ju oerhört komplext och omfattar väldigt många olika delar. En relativt sett liten del av detta är det som är beslutat av FN:s säkerhetsråd, och det handlar framför allt om det som har specifikt med nukleär teknik eller missilteknik att göra. Den allra största delen av de sanktioner som gäller är dels de sanktioner vi inom EU har beslutat om, dels de sanktioner USA har beslutat om. Där gäller naturligtvis helt andra regler för hur man fattar beslut om att lyfta eller återinföra dem.

På europeisk sida är detta politiska beslut som fattas av rådet. Det kan hävas och återinföras efter politiska beslut, snabbt och enkelt, på det sätt vi också har gjort vid flera tillfällen under de gångna veckorna då vi har beslutat och när regeringen har godkänt rådsbeslut i Bryssel om att förlänga den suspension av vissa sanktioner som har gällt under de pågående förhandlingarna med Iran.

Det är alltså givet att det om det skulle uppstå en situation där vi ser att Iran inte uppfyller sina åtaganden enligt avtalet – om detta rapporteras av IAEA – för EU:s del blir en fråga för rådet och för medlemsstaterna

att ta ställning till det och då fatta ett politiskt beslut, helt enkelt. Jag tror alltså att detta är en relativt klar och tydlig process på EU-nivå.

2014/15:45
17 juli

Anf. 46 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag kan lägga till att det säkert också kommer att ske i samtal med företrädare för Förenta staterna. Även där har vi en speciell situation med det motstånd som finns hos en hel del aktörer i den amerikanska kongressen. President Obama har, med rätta tycker jag, varmt välkomnat uppgörelsen och betraktar den som en av sina stora utrikespolitiska framgångar. Han har tydligt sagt att han kommer att lägga in sitt veto mot eventuella beslut i kongressen om att inte acceptera överenskommelsen.

Jag har förstått att det krävs två tredjedels majoritet i både representanthuset och senaten för att ett sådant veto ska kunna ogiltigförklaras. Stöd från åtminstone en tredjedel i vardera kammaren lär presidenten ha. Även om det blir en besvärlig politisk debatt för honom i höst i USA lär förslaget gå igenom. Det är bedömningen just nu.

Anf. 47 Utrikesutskottets ordförande KENNETH G FORSLUND
(S):

Vi tackar för såväl föredragning som svar och reflektioner. Också utrikesutskottet tar senare i eftermiddag gärna del av MR-strategin, så skicka den gärna även till oss.

Vi har några formaliapunkter som utrikesutskottet behöver ta sig igenom. Kanslimeddelanden är nästa punkt för utrikesutskottet. De har delats ut till utrikesutskottets ledamöter och kommer även att mejlas ut. Den tredje punkten är övriga frågor och jag undrar om någon dristar sig till att ha några sådana. Nej. Den fjärde punkten gäller uppdraget att justera utrikesutskottets protokoll för detta möte. Kan det ges till mig som ordförande? Jag tackar för det förtroendet.

Avslutningsvis konstaterar jag att nästa sammanträde med utrikesutskottet är torsdagen den 24 september kl. 09.30 om inget annat inträffar som föranleder oss att ha möte dessförinnan. Men det är inget som vi kan överblicka just nu.

Med det lämnar jag över klubban till EU-nämndens ordförande.

§ 3 Utrikes frågor (endast EU-nämnden)

Statssekreterare Hans Dahlgren

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor den 20 juli 2015

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Jag har som huvudavsikt att gå igenom och fatta beslut punkt för punkt, men om någon vill yttra sig, anmäla avvikande mening eller något annat är det givetvis möjligt.

Återrapporteringen är redan gjord. Vi har två utestående A-punkter som ligger i mappen. De handlar om klimat- och energipolitik. Jag undrar om vi kan fatta beslut om dem här och nu.

Min personliga kommentar är att i energidiplomatipapperet står mycket om att en av prioriteringarna är diversifiering av energikällor. Där nämns bland annat Amerika, och det handlar i huvudsak om tjärsand och frackningsgas. Det är knappast sådant som EU bör göra sig beroende av, men om man läser hela dokumentet ser man att där finns en balans. Vill någon yttra sig beträffande A-punktsgodkännandena?

Anf. 49 JENS HOLM (V):

Vi har tidigare anmält avvikande mening mot energidiplomatipapperet, som jag tycker är rätt förfärligt, bland annat av det skäl som ordföranden tog upp, nämligen tjärsand och frackningsgas. Den avvikande meningen kvarstår.

Jag vill även anmäla avvikande mening mot det som står om klimatdiplomati. Det är viktigt att man lyfter upp den frågan, men innehållet i skrivningen är alldeles för utslätat. Jag tycker inte att man kan åka till Paris och delta i andra viktiga klimatsammanhang och inte tycka nästan någonting. EU borde gå före. Det är då man skulle bli en riktig klimatambassadör.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Det här är en A-punkt, så vi kan inte ändra i texten utan bara säga ja eller nej. Säger ni nej till båda? Ja.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt med två avvikande meningar anmällda från Vänsterpartiet.

Vi går till dagordningspunkt 3, Iran.

Anf. 51 JOHAN NISSINEN (SD):

Jag vill anmäla avvikande mening på den här punkten. Sverigedemokraterna kan ställa sig bakom ett utrikespolitiskt samarbete baserat på konsensusbeslut, men vi är skeptiska till att ge en person fullmakt att företräda hela unionen i så pass viktiga förhandlingar. I det fall så ändå sker anser vi att unionen måste vara synnerligen tuff i sina krav på Iran. Avtalet med Iran kan på sikt innebära att handelssanktionerna mot landet avvecklas och att dess frusna tillgångar blir tillgängliga. Det kommer att innebära en betydande förstärkning av Irans ekonomi.

Iran har väl dokumenterade band till terrorgrupper, i synnerhet till Hamas. Sverigedemokraterna ser med stor oro på att en stark iransk ekonomi kan investeras i terrorism. Vi uppmanar därför EU:s representanter att i framtida kontakter med Iran alltid beakta Israels säkerhet och dess rätt att existera.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Jag vill säga till statssekreteraren, eftersom det ännu inte finns några slutsatser – vi vet inte säkert om det blir några, det kanske bara blir en diskussion – att om det blir slutsatser behöver vi få dem så att vi kan ta ställning till om det behövs något ytterligare åsiktsutbyte med oss.

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går till punkt 4, Tunisien.

Anf. 53 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Först har jag en allmän fråga om utrikesrådet. Vem företräder Sverige vid detta rådssammanträde?

Anf. 54 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Avsikten är att utrikesminister Margot Wallström ska företräda Sverige vid rådets sammanträde.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Margot Wallström är inte här i dag på grund av personliga skäl som jag fann vara fullgoda, men hon sa till mig att hon skulle delta i mötet.

Anf. 56 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Det är alltid bättre när vi i EU-nämnden kan diskutera med den förhandlande parten.

Sedan gällde det Tunisien. Där vill vi lägga till att det är viktigt att man lever upp till sina åtaganden och bevakar kvinnors rättigheter. Tunisien är en ljuspunkt i Nordafrika när det gäller att ha stärkt kvinnors rättigheter. De har nu en bra konstitution. Det är viktigt att man i den svenska regeringens ståndpunkt trycker på kvinnors rättigheter.

Anf. 57 JOHAN NISSINEN (SD):

Jag vill anmäla avvikande mening. I den mån det socioekonomiska stödet har formen av viseringslättnader uppmanar Sverigedemokraterna regeringen att, framför allt mot bakgrund av terrorattacken nyligen och IS ökade aktivitet i Nordafrika, försäkra sig om att Tunisien kan kontrollera sina yttre gränser och hantera sin inre säkerhetssituation innan lättnader genomförs.

I den mån det socioekonomiska stödet tar sig formen av ekonomiskt bistånd i olika skepnader uppmanar Sverigedemokraterna regeringen att i utbyte mot stöd ställa tydliga och uppföljbara krav på utveckling mot förbättrad demokrati och respekt för mänskliga rättigheter i landet.

Sverigedemokraterna instämmer i regeringens betoning på att Tunisien lever upp till sina åtaganden så att deras utfästelser blir mer än en

papperskonstruktion och att det finns fördelar med att samarbeta inom säkerhetssektorn för att förhindra terrorism, smuggling, människohandel med mera.

Anf. 58 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Låt mig bara kommentera det som Ulrika Karlsson ville skicka med, att det är viktigt att också bevaka kvinnors rättigheter. Jag kan verkligen ansluta mig till det och menar att i det jag läste upp som regeringens ståndpunkt, vikten av att respektera principerna för mänskliga rättigheter, naturligtvis även ingår att bevaka kvinnors rättigheter.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Underlaget är på franska, vilket inte är lättillgängligt för alla.

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt samt att avvikande mening anmälts av Sverigedemokraterna.

Vi går till dagordningspunkt 5, Fredsprocessen i Mellanöstern.

Anf. 60 JOHAN NISSINEN (SD):

Även här anmäler vi avvikande mening. Hamas är en terrororganisation som sedan 2005 har skjutit fler än 11 000 raketer mot Israel. Det är en organisation som uppmanar till terrorhandlingar och självmordsdåd och som vill förrinta staten Israel och det judiska folket. Hamas inflytande över den tidigare palestinska regeringen och PA:s misslyckanden med att stoppa beskjutningarna är ett minst lika stort hot mot tvåstatslösningen som Israels bosättningspolitik.

Att Hamas lägger ned sina vapen är en förutsättning för att blockaden av Gaza ska upphöra. SD vill påpeka att även om den inompalestinska försoningen fortgår bör ingen förhandlingspart beteckna en regering där Hamas ingår som legitim. Vidare vill SD påpeka att det finns två parter i konflikten. Då regeringen konsekvent tar den ena partens parti urholkar det den svenska trovärdigheten och försvagar Sverige som en röst för fred och försoning.

Anf. 61 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Herr ordförande! Vi tycker att skrivningen i de Draft Conclusions som vi fått är balanserad när det gäller den här frågan. Men blir det rädslutsatser? Det är min första fråga.

Vad gäller regeringens ståndpunkt hade vi gärna sett att också den hade varit lite mer balanserad och kanske belyst båda sidorna så att det blev klart att det för att få en tvåstatslösning finns komplikationer och svårigheter också på den palestinska sidan.

Anf. 62 TINA ACKETOFT (FP):

Jag tänker inte upprepa det som Ulrika Karlsson redan tagit upp, men vid utrikesutskottets möte tog jag upp att vi efterlyser en tydligare balans, eller åtminstone upprätthållandet av den linje som Sverige haft tidigare.

Eftersom det finns ett utkast i den hemliga mappen förväntar jag mig att det blir slutsatser.

Anf. 64 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

>>> **Hemligt enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi har ingen anledning att gå ifrån den tidigare linje som Sverige drivit. Den är balanserad. Det finns synpunkter på vad både den ena och den andra parten ska göra, och det har framgått av min redovisning.

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt utifall att det blir slutsatser, och det finns stöd för regeringens inriktning utifall att det bara blir en diskussion. Det finns en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna samt ett antal medskick.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati.

Anf. 66 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Det här är en otroligt viktig fråga. Jag delar helt regeringens ståndpunkt att den måste stå i fokus för EU:s externa relationer.

Lite komplicerat blir det när vi ska fatta beslut men inte har handlingsplanen på bordet. Jag har tittat på handlingsplanen för 2012, och den ser bra ut. Men hur ser den här handlingsplanen ut? Jag hade gärna sett den. Jag kan inte se att handlingsplanen blir samrådd om vi inte har den på bordet.

Frågan är hur vi då gör, om vi ska ha skriftligt samråd eller om det går att skicka ut den nu och att vi ajournerar mötet i några minuter så att vi kan ögna igenom den. Jag misstänker att den ser ungefär likadan ut som 2012, men gör den det eller gör den inte det, är frågan. Det är oerhört relevant för formalians skull. Det bästa vore om vi fick den på mejl och vi sedan ajournerade mötet så att vi kunde ögna igenom den. Då skulle vi ha ett formellt beslut på den.

När det gäller regeringens ståndpunkt delar jag den åsikt som Jens Holm förde fram vid utrikesutskottets möte, att den svenska ståndpunkten med fördel hade kunnat utvecklas beträffande SRHR, abortfrågan, hbtq-frågan och kvinnors rättigheter. Det är en fördel att vara svensk regering i det avseendet att man har ett parlament där åtminstone sju av riksdagens åtta partier unisont står bakom den. Från svensk horisont hade det varit klädsamt att i det sammanhanget driva de frågorna rätt så hårt.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

I normalfallet får vi rapporten samtidigt som rådsslutsatserna. Så har det i alla fall varit tidigare. De brukar ligga i den hemliga röda mappen. Nu har det inte blivit så den här gången. Jag vet inte varför.

Anf. 68 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Vi är i ordförandens händer här. Vi har den här och kan distribuera den när som helst. Regeringens ståndpunkt är det jag läste upp. Det är att

vi välkomnar det arbete som har gjorts och ser fram emot att fortsätta att utveckla och stärka Europeiska unionens politik när det gäller mänskliga rättigheter, och jag har gett några exempel på detta. Den är färdigförhandlad. Den ståndpunkt vi har framfört är det som jag har läst upp i dag. Vi har ingenting att dölja här. Vi har absolut ingenting emot att närhelst EU-nämnden vill ta emot den distribuera den till EU-nämnden på ett praktiskt möjligt sätt.

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:
Hur tjock är den? Hur många sidor?

Anf. 70 Statssekreterare HANS DAHLGREN:
Det är 22 sidor.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:
Om ni har den elektroniskt skickar vi ut den på en gång om ni skickar den till sekretariatet. Under tiden får någon i sekretariatet gå iväg och kopiera det vi har här och dela ut till dem som sitter i salen. Kan vi få den fotad så fort det går hos teknikerna? Om det går skickar vi den direkt på mejl också.

Jag föreslår att vi tills vidare inte fattar beslut här utan går vidare till nästa dagordningspunkt om Libyen.

Anf. 72 JOHAN NISSINEN (SD):
Jag har en synpunkt där. Enligt vad vi har sagt tidigare ska en eventuell militär insats i Libyen vara förankrad i FN:s säkerhetsråd.

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:
Det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt. Det räcker med ett inriktningsbeslut.

Vi kommer till Övriga frågor. Finns det några sådana som statssekreteraren vill ta upp?

Anf. 74 Statssekreterare HANS DAHLGREN:
Det finns ett antal övriga frågor. Jag vill berätta att den höga representanten i sin inledning väntas berätta om de förberedelser som görs inför det planerade toppmötet mellan stats- och regeringschefer från Europeiska unionen och Afrika om migrationsfrågor. Det är tänkt att äga rum i Valletta i november.

Under Övriga frågor är det sedan sex olika saker som förväntas komma upp. För det första väntas den höga representanten lämna en rapport om det nyss avslutade mötet i Addis Abeba om utvecklingsfinansiering och kopplingen mellan det mötet och de möten jag nämnde tidigare i New York i september och i Paris i december.

Det andra är att höga representanten förväntas ge en uppdatering om EU:s militära insats för att bekämpa människosmuggling i södra Medelhavet, den som kallas Eunavfor Med. Vi var inne på den lite grann tidigare. Där genomförs som jag nyss sa insatsens första fas. Det är inte nu aktuellt att fatta något beslut om en övergång till fas 2.

Nästa punkt handlar om att Nederländerna och Polen väntas ta upp en fråga som gäller ryska medier och hur man ska kunna få mer av pluralism och balans i det ryskspråkiga medielandskapet.

Därefter vill Spanien ta upp en punkt om Kuba och Colombia i marginalen till rådsmötet, som man har sagt, vad det nu menas, om det är i korridoren, under övriga frågor eller var det kan vara. Även Tyskland har anmält intresse för detta. Jag har förstått att den tyske utrikesministern nyligen har varit på besök på Kuba.

Nästa punkt är att Slovakien vill ta upp en fråga gäller Bosnien med anledning av ett beslut i Republika Srpska om en folkomröstning som kan ifrågasätta de rättsliga institutionerna på statlig nivå i Bosnien och Hercegovina.

Allra sist är frågan om Fyrom. Kommissionären Hahn ska där informera om ett avtal mellan regeringen och oppositionen som träffats i onsdags och som bland annat innehåller föreskrifter om ett nyval i april 2016. Det är ett sätt att hantera den kris som har uppstått efter den så kallade avlyssningsskandalen i det landet.

Det var de övriga frågor som vi förväntar oss kommer upp. Det är inga beslut i någon av dem.

Anf. 75 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Valletta har funnits med på dagordningen vid några tillfällen. I återrapporten stod att man vill att medlemsstaterna ska ha en tydlig färdplan inför konferensen i Valletta och att det var bråttom. Vad är det som gör att det inte verkar vara så bråttom just nu med Valletta? Det har inte funnits några handlingar eller inriktningar om vad den ska innehålla. Vad är det som gör att den dröjer så?

Anf. 76 SOLVEIG ZANDER (C):

Jag vill ta upp frågan om EU:s militära upptrappning mot människosmugglare. Jag vill verkligen påtala att Sverige ska fortsätta att ha en humanitär och mänsklig åsikt i den frågan. Det får inte bli så att man äventyrar människoliv för att militära insatser ska stoppa människosmugglare. Det är människosmugglarna vi vill åt och inte de stackars personer som flyr. Det är oerhört angeläget. Jag vill skicka med det i den fortsatta hanteringen.

Anf. 77 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag har en fråga som också gäller den militära insatsen i Medelhavet. Det är bra att det kommer en uppdatering. Om jag inte missminner mig när vi hade frågan uppe inför Europeiska rådet villkorade vi det med att man skulle få migrationspaketet på plats. Vi kommer att behandla det efter den här punkten. Ännu är inte det på plats. Jag undrar vad det blir för komplikationer för den militära insatsen om inte migrationspaketet landar på plats.

Anf. 78 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

När det gäller Valletta och varför det inte händer så mycket tror jag att förberedelsearbetet har satts igång men att vi inte har sett så mycket

resultat av det ännu. Det är väl meningen vid detta möte att den höga representanten ska ge en lägesrapport om hur det har gått. November är nog den tidpunkt som har sagts hela tiden. Det har varit någon diskussion om att skjuta det till efter årsskiftet, men det verkar nu ha stannat vid november ändå.

Jag kan gärna ta med medskicket när det gäller den militära insatsen – absolut. Det är inte meningen att vi ska ha några andra ambitioner än att försvåra för smugglare men framför allt ha en humanitär inriktning som ska rädda människoliv.

Apropå detta med migration hade jag tillfälle att medfölja statsministern på ett besök i ett flyktingläger på gränsen mellan Etiopien och södra Sudan i förrgår. Där har sedan konflikten i slutet av 2013 igen bröt ut i södra Sudan 250 000 människor gått över gränsen bara på den tiden.

När vi talar om våra siffror och vad vi kan göra här i vår del av världen med 500 miljoner människor som har en högre levnadsstandard än kanske i någon annan världsdel och ser hur svårt vi har att komma överens om de 20 000, 30 000 eller 40 000 ser man ett enda land som vid en enda gränspassage tar emot 250 000 människor. De öppnar inte bara sina hjärtan utan de öppnar också sina gränser på ett sätt som jag tycker man ska tänka på ibland också i våra europeiska diskussioner.

Vill utrikesrådet Torbjörn Sohlström säga någonting om den sista frågan?

Anf. 79 Utrikesrådet TORBJÖRN SOHLSTRÖM:

Vi hade ett omfattande samråd med nämnden inför mötet i utrikesministerrådet förra gången som ägde rum före Europeiska rådet. Det fattades med nämndens godkännande beslut om att godkänna operationsplanen för Eunavför och att lansera insatsen, det vill säga att sätta igång insatsen. Det var beslut som fattades av utrikesministerrådet. Det var fattat redan innan vi gick till Europeiska rådet.

De villkor som vi ställde upp och som jag upplevde att vi hade stöd av nämnden för var först och främst att alla delar av insatsen som vi sätter igång ska ha ett tydligt och solitt folkrättsligt mandat. Det ska finnas ordentliga förberedelser. Alla frågor om mänskliga rättigheter och hantering av migranter ska vara ordentligt utredda på ett tillfredsställande sätt.

Sedan har vi också betonat från vår sida att insatsen måste ses som en del av en helhet. Det är inte det enda svaret på de migrationsutmaningar som vi ser på Medelhavet. Däremot har vi inte upplevt att det har funnits något villkor för att kunna godkänna insatsen med att andra bitar av migrationspaketet faller på plats. Besluten om att sätta igång Eunavfor fattades av utrikesministrarna redan innan Europeiska rådet träffades.

Anf. 80 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag vill för protokollets skull förtydliga att jag inte riktigt instämmer i den sista delen. Jag uppfattade det som att vi lyfte frågorna om vikten av fler legala vägar att lösa grundorsakerna för flyktingströmmarna. Vi lyfte upp delarna med den tragiska situationen i Medelhavet, att människor

omkommer och att fler länder inte tar emot kvotflyktingar. Vi såg det som en del av en helhet.

Jag tog också upp tidsdifferensen med utrikesministern som var här, eftersom Europeiska rådets möte låg efter utrikesministrarnas möte. Det fanns en diskrepans i tid. Det är uppenbart att man inte har lyckats få migrationspaketet på plats. Jag vill ha det noterat till protokollet och uppteckningarna att det blir problematiskt inför framtiden när man har stora frågor som är förknippade med varandra och de inte faller samman i tid och besluten inte går i linje med varandra.

Jag har i sak ingenting att säga nu när det gäller den militära insatsen. Men vi har stora betänkligheter när det sedan gäller fas 2.

Anf. 81 ORDFÖRANDEN:

Det framgår med all önskvärd tydlighet av tidigare protokoll från nämnden vad vi anser om en eventuell fas 2 och kraven på folkrättsligt mandat, och så vidare. Där råder ingen tvekan.

Anf. 82 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag vill bara bekräfta det. Det är regeringens åsikt som har framförts vid flera tillfällen att det måste finnas en klar och tydlig folkrättslig grund för insatsen i varje enskild fas. Regeringen kommer att ha en dialog med EU-nämnden vid en eventuell fasövergång, alltså innan vi går till fas 2.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Då är vi klara med den frågan. Mitt förslag till hantering av dagordningspunkt 6 är följande, om statssekreteraren finner att det är en acceptabel lösning. Vi fattar nu ett preliminärt beslut. Det finns en stor samsyn om att vi vill ha dessa slutsatser antagna. Det är en prioritet som många här vill ha.

Om det finns någonting sensationellt här är det en sak. Om det inte finns det kanske det räcker med att vi kan sammanfatta medskick skriftligt som vi meddelar statssekreteraren. Om det är någonting som är så chockerande i denna handlingsplan att folk finner att vi vill riva upp beslutet om att godkänna den föreslår jag att vi på något sätt kontaktar statssekreteraren fysiskt eller på telefon och har en dialog om detta. Men det skulle förvåna mig.

Det råder stor samsyn om att det bör accepteras. Kanske har folk medskick och andra synpunkter. De kan vi skicka in skriftligt till statssekreteraren så att de kommer honom till del. Vi för dem också till protokollet. Vi gör det fram till RIF-rådet. När RIF-rådet är klart fattar vi ett slutgiltigt beslut. Ja, det var okej. Om det är några medskick som ska skickas med då gör vi det.

Om det finns någonting som är så allvarligt att man på något sätt vill att Sverige ska säga nej till detta eller på annat sätt ändra beslutet river vi upp det och kontaktar statssekreteraren. Finns det någon möjlighet att då få kontakt med statssekreteraren?

2014/15:45

17 juli

Anf. 84 Statssekreterare HANS DAHLGREN:
Min telefon är alltid påslagen. Det går bra.

Anf. 85 ORDFÖRANDEN:
Har vi några åsikter om processen?

Anf. 86 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):
Rätt många, skulle jag säga. Om vi har skriftliga medskick till statssekreteraren kommer inte det in i de stenografiska uppteckningarna och inte till något protokoll. Det är otroligt viktigt för spårbarhet i protokollet i framtiden för historien.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:
Jag sa att det skulle föras till protokollet.

Anf. 88 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):
Då blir det mer avvikande mening. Är det inte enklare att bara ajournera mötet? Sedan får vi läsa igenom det och fatta beslut om det.

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:
Jag vill helst inte ajournera mötet. Jag vill inte att vi ska dra ut på tiden ännu mer till nästa fråga.

Anf. 90 JENS HOLM (V):
Som jag uppfattade det fanns det flera synpunkter om att vi i den svenska positionen också skulle trycka på sexuella och reproduktiva rättigheter. Det verkar regeringen vara inne på. Jag tycker snarare: Kan vi inte lyfta in den dimensionen i den svenska positionen? Det är den svenska positionen som vi förhåller oss till. Sedan kan vi läsa dokumentet efter sammanträdet och eventuellt skicka in fler synpunkter. Den frågan verkar de flesta i varje fall vara överens om och även regeringen.

Anf. 91 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):
Regeringen kan inte fatta ett beslut om man inte får in det. Frågan är om det ska vara ett medskick eller om det måste vara ett krav. Annars måste regeringen återkomma till nämnden med telefonsammanträde. Det måste vi då fatta beslut om. Kan man inte ha ett skriftligt samråd till klockan 16.00 i dag eller någonting sådant? Fungerar inte det?

Anf. 92 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):
Vi vill ajournera mötet några minuter för att överlägga. Jag vill betona att det hade undvikits om vi hade fått dokumentet före mötet.

Anf. 93 ORDFÖRANDEN:
Det står att det är hemligstämplat, men nu har jag fått information om att det faktiskt inte är det, så ni får ta det med er ut härifrån också.

Anf. 94 TINA ACKETOFT (FP):

Jag förstår att man kan vara upprörd över att vi får det här dokumentet först nu, och jag saknar till exempel hbtq-frågor i allra högsta grad. Men är det inte så att beslut redan har fattats? Vad är det då EU-nämnden ska skicka med? Det är en ren kunskapsfråga från min sida.

Anf. 95 ORDFÖRANDEN:

Slutsatserna i dag är positiva till rapporten. Om vi i stället vill vara negativa måste vi ändra ståndpunkten om slutsatserna. Rapporten kan vi inte ändra i.

Anf. 96 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag ber att få överlämna ordet till en av medarbetarna på Utrikesdepartementet som kan klargöra det rättsliga läget.

Anf. 97 Departementsrådet ANDRÉS JATO:

Handlingsplanen är färdigförhandlad och kommer att antas tillsammans med slutsatser som stöder handlingsplanen. Statssekreteraren har med tydlighet redogjort för den svenska positionen i relation till slutsatserna, inklusive vad vi tycker och vad vi har drivit.

Anf. 98 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag har läst handlingsplanen från 2012. Är det några skillnader?

Anf. 99 Departementsrådet ANDRÉS JATO:

Jag kan inte i detalj redogöra för exakt vilka skillnader det är. Det är ingen backtracking – det har liksom inte försvagats i något avseende. Vilka skillnader som finns, om man motläser handlingsplanerna, kan jag vid sittande bord inte svara på.

Anf. 100 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Om jag nu ska vara snäll mot UD har vi väl fått det här utkastet vid något tidigare tillfälle i våras. Vad vi då sa om SRHR minns jag inte. I så fall hade vi chansen då. Jag tror att vi fick det någon gång i maj, eller?

Vad vi kan göra är ett medskick att regeringen ska uttala att vi gärna hade sett SRHR-frågor och vad Sverige ytterligare skulle vilja ha med, men att vi accepterar handlingsplanen.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Det här är den femte reviderade upplagan av detta dokument.

Anf. 102 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag tycker att Désirée Pethrus förslag låter som en bra framgångsväg. Det är ju ingen tvekan om att utrikesministern kan ta till orda under mötet och säga att handlingsplanen är bra som den ligger, men att vi inför ett antagande gärna hade sett att det hade varit en större betoning på några saker och då särskilt nämna frågor kring sexuell och reproduktiv hälsa men också allmänt jämställdhetsfrågor som inte har tillgodosetts i den

utsträckning som vi hade önskat från början och som nämnden är enig om. I så fall skulle vi kunna fatta det beslutet nu.

Anf. 103 TINA ACKETOFT (FP):

Som jag minns det har vi haft detta uppe också i utrikesutskottet. Då poängterade vi de frågor som statssekreteraren tar upp plus hbt-frågor, frågor som Sverige driver per automatik så att säga.

Det föreslagna medskicket skulle jag också vilja skriva under.

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:

Jag kan läsa upp det som står i dag under 14 b: "In the context of EU external action and development cooperation, prioritise actions targeting, inter alia the protection of physical and psychological integrity of women and girls through activities which help protect women's human rights and freedom from violence with special attention to ending Female Genital Mutilation."

Anf. 105 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag köper den processen. Då är det regeringens ståndpunkt vi pratar om helt enkelt. Då har vi klarat ut det.

Jag har nu läst hela punkt 14 om kvinnors rättigheter. SRHR inkluderar ju lite mer än det som står där. Där står det bara om könsstympning, early marriage och gender based violence, så jag tycker definitivt att man skulle kunna ta med SRHR i ett bredare perspektiv. Hbtq finns med men inte som egen rubrik, vilket det var 2012. Nu är det med som en punkt, ser jag efter att bara ha ögnat igenom detta. Jag tycker att regeringen har fog för att också lyfta fram hbtq-frågorna.

SRHR-frågorna i ett bredare perspektiv är bra, men jag tycker att det vore lämpligt att Sverige också lyfter fram abortfrågan. Den behöver nämnas i det här sammanhanget. Jag tror att det var Jens Holm som väckte frågan under utrikesutskottets överläggning. Frågorna om yttrandefrihet och nätfrihet bör också betonas.

Det är bra om vi kan vässa till regeringens ståndpunkt lite i de här frågorna där ni har ett brett stöd i Sveriges riksdag. Använd er av det breda stödet och driv på lite mer här!

Anf. 106 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag uppskattar stödet. De här frågorna har regeringen inte någon som helst svårighet att ställa sig bakom som en ståndpunkt. Men jag vill också vara realist och säga att detta har beslutats. Det kommer inte att bli någon ändring i själva texten i planen, men det kommer att bli ett inlägg som visar vad Sverige tycker och med starkt stöd från EU-nämnden.

Anf. 107 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt under dagordningspunkt 6, inklusive de medskick som det finns stor samsyn kring här.

Därmed är vi klara med denna dagordningspunkt. Tack så mycket statssekreteraren med medarbetare!

§ 4 Rättsliga och inrikes frågor**Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson****Statssekreterare Lars Westbratt****Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 15–16 juni 2015****Återrapport från informellt ministermöte den 9–10 juli 2015****Information och samråd inför extra möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 20 juli 2015**

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Morgan Johansson med medarbetare välkomna hit.

Jag undrar om det finns någon muntlig återrapport från mötet den 15–16 juni eller från det informella mötet den 9–10 juli.

Anf. 109 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Herr ordförande! Jag tänkte ta tillfället i akt att ge en bakgrund till vad som hände vid dessa möten och även tala om det arbete som vi har gjort under hösten, för då förstår man det som ska ske på måndag lite bättre. Som ni vet är det ju ett extrainkallat möte.

Bakgrunden känner ni väl till. 60 miljoner människor är på flykt i världen, det högsta antalet sedan andra världskriget. Många drivs sedan ett antal år tillbaka bort från kriget i Syrien. Nästan hälften av Syriens befolkning är på flykt. Det är 12 miljoner människor, varav 8 miljoner är kvar i landet och ungefär 4 miljoner har lyckats ta sig ut ur landet. Dessutom har vi de tidigare konflikthärdarna. Många flyr till exempel från Somalia och Eritrea. Lägg till detta situationen i Libyen som ju är en stat som inte längre fungerar, vilket har inneburit att landet har kunnat fungera som ett brohuvud för människosmugglare att ta dessa många människor som är på flykt över Medelhavet.

Vi har sedan regeringstillträdet i höstas jobbat väldigt hårt med att försöka få till stånd en ordning där fler EU-länder tar emot flyktingar, för vi anser att i längden kan det inte vara så att Sverige och Tyskland är de länder i EU som får hälften av alla flyktingar som kommer. Det borde gå att klara den situationen.

Förra året kom 600 000 flyktingar till EU. Det är 1 procent av världens flyktingar. I EU bor 500 miljoner människor. Det är alltså 1 promille av EU:s totala befolkning.

Jag brukar använda bilden av en ö där det bor 1 000 personer och dit det kommer en person i en båt som säger: Jag har flytt från krig. Kan ni ta emot mig? Vi diskuterar det då och säger: Du har asylskäl och får lov att stanna. I år och nästa år kommer det ytterligare en, och då blir det först 1 001 och sedan 1 002 personer.

Om man fördelar ansvaret i EU på ett bra sätt borde det inte vara något som helst bekymmer för EU att ta sig an den här uppgiften. Likväl är

den stora diskussion vi står inför det ojämna mottagandet som har flera orsaker.

Vi inledde i höstas ett intensivt arbete med att knyta likasinnade länder till oss och samarbeta, framförallt Tyskland, Frankrike och Italien, för att försöka få till stånd en jämnare fördelning av ansvaret. Det vi har drivit hårdast är att försöka få fram fördelningsnycklar, det vill säga baserat på ett lands ekonomi och dess befolkning ska man vara beredd att ta ansvar för en viss andel av de flyktingar som kommer till Europa. Vi drev frågan med dessa länder, och vi drev den hårt mot kommissionen. Vi drev också frågan hårt mot övriga medlemsländer. Det var ganska trögt i början. Samtidigt var det stora länder som vi samarbetade med, vilket alltid är en fördel.

Efter den stora olyckan i våras, där hundratals människor drunknade, kom frågan i ännu större utsträckning att framstå som akut. Då agerade kommissionen väldigt resolut och också modigt, bland annat i form av de sjöräddningsinsatser som man snabbt föreslog skulle komma på plats. Budgeten för Triton har nästan tredubblats och insatserna har ökat. Där deltar ju Sverige, som ni vet. Man lade också fram förslag om en tvingande fördelningsnyckel ur två aspekter, dels att ta 20 000 från de områden som är mest utsatta och har störst belastning och problem i närområdena, till exempel Libanon, Jordanien och Turkiet men också Afrikas horn och andra områden, dels att avlasta Grekland och Italien, som fått ta ett stort ansvar, med 40 000.

Detta förslag blev ett genombrott för den tanke som vi hela tiden har fört fram, nämligen att fler EU-länder måste vara beredda att ta ansvar, att ansvaret måste delas. Samtidigt möttes förslaget av ganska hårt politiskt motstånd från vissa håll. Det är väldigt små tal det handlar om totalt sett i de olika länderna när man ska fördela 20 000 från flyktinglägren och 40 000 från Grekland och Italien. Men det kan ha ganska stor politisk sprängkraft i vissa länder, vilket det också hade.

I grunden tror jag att det handlar om att vi har ett antal länder där den europeiska högern, de konservativa, inte alltid står upp mot de mer högerextrema och främlingsfientliga krafter som finns i deras respektive länder utan till och med faller in i och använder sig av ungefär samma retorik. Vi ser det till exempel i Ungern och i Storbritannien, och vi ser det i ett land som Polen. Tyskland är ett lysande undantag. Min motsvarighet i Tyskland, inrikesminister Thomas de Maizière, kristdemokrat, är oerhört bra att samarbeta med i de här frågorna. Vi har precis samma linje. Om vi går till ett land som >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< är det mycket svårare att komma fram.

Låt mig ge en illustration av hur diskussionerna kan gå >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det är ungefär lika många som kommer till Sverige på >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Det skulle >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< ta emot under två år. Det satt långt inne. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< är ett land på>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< miljoner, och Sverige är ett land på 10 miljoner.

Det fanns alltid olika argument: >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Så där kan diskussionerna gå när man sätter sig ned och pratar bilateralt med land efter land. Jag vill att ni ska känna till det som en illustration till hur diskussionerna kan vara.

På RIF-rådet den 15–16 juni fick vi likväl en majoritet av medlemsländerna för kommissionens förslag, men det var ingen kvalificerad majoritet. Det hade varit bra att uppnå. Antingen >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< hade behövt stödja den linjen. Det gjorde de inte.

Då gick frågan vidare till stats- och regeringscheferna, som möttes veckan efter. Stats- och regeringscheferna sade i princip att 40 000 skulle omfördelas från Grekland och Italien och att 20 000 skulle fördelas från flyktinglägren, men den fördelningen skulle ske på frivillig basis, inte med en tvingande mekanism. Det var naturligtvis ett bakslag för oss som har arbetat för en tvingande mekanism.

Nu visar det sig emellertid att fördelningsnyckeln som kommissionen har tagit fram ändå har en normerande verkan. Nu är uppgiften för oss när vi träffas på måndag att se till att klara ut siffrorna, att alla länder kan åta sig att nå upp till 20 000 respektive 40 000 – det antal som stats- och regeringschefer faktiskt har gett oss i uppdrag att klara av, men på frivillig basis.

Min ingång är att då får de som sa att det ska ske på frivillig basis faktiskt visa att det verkligen går att genomföra. Det är upp till bevis för dem att klara det.

En första sonderande diskussion skedde på det informella RIF-mötet den 9 juli, där min statssekreterare Lars Westbratt deltog. Då började länderna visa korten. Därför tänkte jag lämna över ordet till honom för att redogöra för vad som hände på det mötet.

Anf. 110 Statssekreterare LARS WESTBRATT:

Precis som ni har hört statsrådet säga grundar sig detta på kommissionens förslag om omfördelning och vidarebosättning och Europeiska rådets enande om att ta emot 60 000 sammanlagt – 40 000 med omfördelning och 20 000 med vidarebosättning. Vi har förhållit oss till nyckeln som har fått en normerande effekt, som statsrådet sa.

För vår del gav vi preliminärt siffrorna när det gäller omfördelning 1 369 personer och när det gäller vidarebosättning 491 personer på två år. Jag säger preliminärt eftersom diskussionen kommer att fortsätta på måndag. Vi får då höra hur många de andra länderna kommer att ta emot. Förhoppningsvis kommer man på måndag att enas om siffrorna. När jag var här senast var det positivt när det gällde vidarebosättning. EU uppfyller med råge 20 000, dock inte när det gäller omfördelning. Från den informella träffen saknas tillräckligt många personer för att komma upp i 40 000.

Nu får vi se vad som har hänt under veckan, om ordförandeskapet lyckas övertyga. Vi vet att en del länder som skulle komma in med siff-

2014/15:45

17 juli

ror inte har gjort det. Det återstår att se om de kommer med siffror på måndag.

Anf. 111 ORDFÖRANDEN:

Tack för den omfattande åiterrapporteringen. Det var delvis en inledning på föredragningen. Om vi ska diskutera själva förslagen i dagordningspunkterna 2, 3 och 4 föreslår jag att vi gör det när vi kommer dit. Finns det frågor om beskrivningen bakåt i tiden?

Anf. 112 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Nu var det en lång utläggning från statsrådet, och därför tar jag mig friheten att kommentera den lite grann. Mitt parti är troligtvis det enda parti som har en avvikande uppfattning i frågan.

Först och främst var det tråkigt att höra den raljanta tonen i statsrådets långa utläggning. Det handlar om många miljoner människor över hela den europeiska kontinenten som är oroliga för att deras länder ska duka under. Det är samma massinvandring som finns i Sverige.

Statsrådet berörde situationen i Medelhavet. Det är såklart viktigt att människor inte drunknar, men samtidigt är det viktigt att inte få hit fler illegala utlännningar än som redan finns här. Dessa människor ska återvända till sina länder. Vi ska arbeta förebyggande för att dessa migrationsflöden över Medelhavet inte ska uppstå. Dessutom måste vi självklart få bukt med själva problemet genom att hjälpa till på plats. Där noterar jag att statsrådets egen regeringschef nyligen besökte ett flyktingläger. Det är där man behöver sätta in resurserna för att dessa flöden inte ska uppstå.

Jag kan inte heller låta bli att notera att statsrådet benämnde bland annat de kritiska rösterna i England för högerextrema. Det är märkligt. Ett parti som Ukip är ett liberalt parti och har absolut inte något med högerextremism att göra.

Statsrådet uttalade sig nedvärderande om länder som >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< För oss sverigedemokrater är de länderna ett föredöme i sammanhanget. De ger det folkliga inflytandet gehör i stället för att som i Sverige trycka tillbaka folkets vilja i invandringsfrågan.

Med det sagt, herr ordförande, återvänder jag till argumentationen under de enskilda dagordningspunkterna.

Anf. 113 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Jag kan inte låta detta passera okommenterat.

Pavel Gamov pratar om massinvandring. Förra året kom 600 000 asylsökande till Europa. 500 miljoner människor bor i EU. Det är en på tusen. Det är vad Sverigedemokraterna kallar massinvandring. Det är fråga om människor som flyr från krig och fruktansvärda umbäranden.

Pavel Gamov säger att vi ska hjälpa dem på plats. Men om på plats inte längre finns, vad gör man då?

Jag besökte de flyktingläger som har byggts upp i Jordanien och Libanon i våras. FN-personal på plats säger att det som händer i Syrien är

den värsta humanitära krisen i vår tid. Den måste vi vara beredda att ta ansvar för.

Då kan högerextrema partier av den karaktär som Sverigedemokraterna är, och andra i övriga EU, lägga ut texten på det sättet och ställa folkgrupper mot varandra.

Jag säger att hela Europa måste vara berett att ta ansvar, och vi måste vara beredda att ta ansvar för våra medmänniskor. Då kan man inte låta retoriken där olika människor utmålas som ett hot få passera okommenterat.

Därför är jag glad över att det finns dels progressiva krafter, dels starka och goda krafter över blockgränsen. Jag nämnde mitt samarbete med kristdemokraterna i Tyskland. De tar ett starkt ansvar. Det är oerhört viktigt att det samarbetet finns. Jag sa också att det finns motsatta strömningar på andra sidan. Där måste vi som ändå står upp för att ta ansvar när människor flyr stå för något slags humanism, medmänsklighet och våga tala klarspråk.

Anf. 114 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för återrapporteringen. Vi tar allmänpolitiska debatter i plenum. Sverigedemokraterna får chansen att återkomma och säga sin mening i samband med beslutspunkten.

Då har ministern svarat på frågor om återrapporteringen och delvis påbörjat föredragningen. Jag föreslår att vi hanterar dagordningspunkterna 2, 3 och 4 tillsammans eftersom diskussionerna hänger ihop.

Ni ska precis nu ha fått tre dokument, alla daterade i dag. EU har skickat ut dem i dag, och det fanns alltså ingen möjlighet att få dem tidigare än nu. Det står dagordningspunkt 2 på ett dokument, dagordningspunkt 3 på ett dokument och dagordningspunkt 5 på ett dokument. Det är de tre dokumenten ni ska ha fått på bordet.

Anf. 115 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Dokumentet fick vi alldeles för en stund sedan. Vi hade en löpare som sprang över med dem hit eftersom vi ville att ni skulle få dokumenten. De är nog inte ändrade så förfärligt mycket i sak.

Dagordningspunkten 2 gäller de 20 000 som ska vidarebosättas. Det är Mellanöstern, Nordafrika och Afrikas horn vi i första hand talar om. På det informella mötet lyckades man få ihop över 20 000 för EU:s medlemsländer – pledge, så att säga. För Sveriges del sade min statssekreterare att det rörde sig om 491, vår utgångspunkt i förhandlingarna.

I de rådsslutsatser som nu föreslås säger ordförandeskapet att samtliga medlemsländer ska delta i vidarebosättningen. Om det blir så är det i så fall ett genombrott. I dag är det bara ungefär hälften av EU:s medlemsstater som över huvud taget är med i FN:s vidarebosättningsprogram, det som UNHCR bedriver. Om vi skulle få alla medlemsstater att vara med i ett vidarebosättningsprogram inom ramen för EU vidgar vi kretsen av EU-länder som faktiskt tar ansvar på ett påtagligt sätt. Det vore bra.

Det innebär att alla stater därmed får bygga upp ett vidarebosättningsprogram som de i dag inte har. Det innebär också att det öppnas fler lagliga vägar till EU än vad som tidigare har funnits eftersom fler länder ingår i ett vidarebosättningsprogram. Vi välkomnar förstås den delen, inte minst mot bakgrund av att det är en del av det initiativ som vi tog tillsammans med flera andra medlemsländer för ett halvår sedan.

Ska jag fortsätta på punkten 3 om ordföranden vill ha en gemensam diskussion?

Anf. 116 ORDFÖRANDEN:

Ja, tack! Jag blev bara lite förvirrad. Vi diskuterar statusen på dokumenten, om de är offentliga eller hemliga. Det finns till exempel referenser till vad Grekland och Italien tycker. Har jag förstått det rätt att de ändå är offentliga? Ni har inte hunnit göra en bedömning än?

Anf. 117 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Vi har själva inte tittat på dem.

Anf. 118 ORDFÖRANDEN:

Då betraktar vi dem som icke-offentliga och inte heller jättehemliga tills regeringen eller nämnden har fattat beslut. Det står limité, och det brukar betyda att det är begränsad spridning inför rådsmötet. Vi kan fatta ett formellt beslut om det sedan.

Fortsätt med dagordningspunkt 3.

Anf. 119 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Dagordningspunkt 3 gäller omplacering av 40 000 från Grekland och Italien på två år. Stats- och regeringscheferna sa att det skulle ske på frivillig väg. Vi får se på måndag om det klaras av. Det finns några länder som ännu inte har kommit in med siffror. Om jag känner ordförandeskapet rätt kommer de under helgen att jobba hårt för att få in siffror från de återstående länderna.

Sverige har sagt 1 369 på de två åren. Det är ungefär vad som kommer till våra gränser på en vecka. Det är inga stora åtaganden för vår del. 1 369 är i enlighet med den fördelningsnyckel som kommissionen föreslog. Det är upp till bevis för de länder som har sagt att de ska ske frivilligt. Det beslutet ska fattas i form av en resolution.

Punkten 4 handlar om de fortsatta förhandlingarna med Italien och Grekland om formerna för omfördelningen av de 40 000. Där kommer också att ställas krav på hur deras asylsystem ska utvecklas. Det gäller inte minst Greklands som under lång tid inte har fungerat som ett asylsystem. Vi har till exempel inte kunnat avvisa människor med hänvisning till Dublinkonventionen till Grekland på lång tid. Vi får väl se hur det nu går med deras ekonomiska trassel och om det över huvud taget finns någon möjlighet för dem att utveckla det på något sätt. Punkten 4 handlar om hur EU med hjälp av Easo ska hjälpa till med det. Sedan handlar

Anf. 120 ORDFÖRANDEN:

Jag vill innan vi öppnar för diskussion berätta att regeringens ståndpunkt framgår av de två rådspromemorior som skickades ut i går kväll. De ska finnas i era paddor, mappar, e-mejl och liknande.

Anf. 121 ULRICA KARLSSON i Uppsala (M):

Herr ordförande! Vi har onekligen aldrig sett så många flyktingar i världen, som ministern inledde med att berätta. Det är 60 miljoner. Jag tror att jag såg att man beräknar att mer än hälften av dem är kvinnor och barn. Det är en alarmerande situation i världen när man räknar på det. Jag tror att vi här talar om 1 promille i de 60 000. Det löser inte migrationssituationen i världen på något sätt. Jag skäms faktiskt lite att det inte är en större solidaritet också inom unionen.

Det vi har fört fram tidigare står vi fast vid. Det är viktigt att fler länder tar ett större ansvar. Vi kan bara titta på kvotflyktingar. Ministern sa nu själv att det är färre än hälften av EU:s länder som är med i FN:s program för kvotflyktingmottagande. Om alla länder tog ett lika stort ansvar som Sverige talar vi om 100 000 kvotflyktingar. Inte ens det hade löst 60 miljoners flyktingars problematik. Men det hade i varje fall varit långt bättre. Detta är utöver FN-programmet. Det är viktigt att man fortsätter att tala om det och också deltar i det.

Så till vidarebosättningsprogrammet med de 20 000 som är utanför unionen och det som är direkta kvotflyktingar. Vi hade gärna sett, som jag lyfte fram förra gången, att det hade varit förknippat med lite piskor och morötter. Vi hade gärna sett att det hade varit obligatoriskt. Vi hade en diskussion om det var förenligt med fördraget eller inte, och så vidare. Det kanske ställde större press på länder att delta i det. Nu verkar man i varje fall ha fått ihop över 20 000, och det är bra, men fortsatt. Det är väl bra om vi kan få ihop ännu mer och att fler länder tar ansvar och tar emot kvotflyktingar.

Den andra frågan gäller dem som redan befinner sig i unionen. Där beklagar vi att stats- och regeringscheferna lyfte bort det obligatoriska momentet och gjorde det till frivillighet. Det ser vi resultatet av. Det fungerar inte, som det ser ut nu. Vi hoppas att vi har fel och att det kommer att lösa sig. Det är onekligen så att det är otroligt besvärande när länder inte tar emot och visar solidaritet. Fler länder inom unionen behöver helt enkelt ta ett större ansvar.

Med det sagt vill vi även fortsättningsvis att det ska vara obligatoriskt att man ska delta i detta, det vill säga att det ska vara ett obligatorium i det. Sedan har vi synpunkter på fördelningsnyckeln. Det finns nu en fördelningsnyckel presenterad. Det är i och för sig bra att det finns en fördelningsnyckel. Men den tar inte i tillräckligt hög grad hänsyn till det ansvarstagande man har tagit tidigare. Det riskerar att det blir Sverige och Tyskland igen som tar ett större ansvar och inte fler länder. Det borde tillmätas en större betydelse än 10 procent i fördelningsnyckeln på det ansvar man har tagit tidigare.

Det gäller de två sakerna, obligatorium och en fördelningsnyckel som bättre beaktar det ansvarstagande man har tagit tidigare. Det är de två frågorna i sak som vi eventuellt skulle kunna ha en avvikande mening om. Sedan är det bara att uppmuntra till fortsatt dialog och fortsatt dialog för att få fler länder att ta ett större ansvar i de här frågorna.

Anf. 122 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Först och främst vill jag kommentera ärendehanteringen. De här handlingarna kom extremt sent i går kväll, eller ibland med ännu kortare varsel. Jag vill bara ha det sagt till uppteckningarna att denna ständiga fars fortsätter. Det är väldigt beklagligt att man inte ges ytterligare tid att sätta sig in i handlingarna.

Sedan förvägrades jag replik av ordföranden tidigare. Jag vill kort säga att jag betackar mig för etikettering av mitt parti från statsrådets sida. Jag kan konstatera att statsrådets systerparti i Danmark driver samma invandringspolitik som vi vill ha här i Sverige. Jag kan också notera att Sverige för övrigt ses som ett avskräckande exempel i det sammanhanget i det landet. Inte ens statsrådets egna väljare från Socialdemokraterna vill ha den politik som förfäktas av statsrådet, men det är inte mitt huvudbry.

Precis som jag har sagt tidigare i EU-nämnden och i andra sammanhang menar vi att varje medlemsstat ska kunna förfoga och bestämma över sin egen asylpolitik. Det är väldigt oroväckande med det som statsrådet framförde här tidigare om att man avser att driva vidare tvångstan-ken om att det ska bli bindande. Tack och lov är det inte det i dagsläget. Men statsrådet och regeringen vill gå längre när det gäller detta.

För vårt parti har vi sagt nej till det tidigare. Vi fortsätter på den linjen. Det kommer i praktiken i princip bli att Sverige och Tyskland tar emot ännu fler. Vi vet alla konsekvenserna av den politik för massin-vandring som förts de senaste decennierna. Vårt samhälle och välfärds-samhälle klarar inte av den utvecklingen. Därför behöver vi inte ha det här förslaget från EU. Jag anmäler avvikande mening på dagordnings-punkterna 2, 3 och 4.

Anf. 123 ORDFÖRANDEN:

Återrapporteringspunkten är bara en informationspunkt, Pavel Gamov. Det är bättre att vi tar diskussionen på den här punkten. Du fick ändå chansen att säga det du ville säga nu.

Anf. 124 JENS HOLM (V):

Sett i ljuset av de enormt stora flyktingströmmarna som finns i världen är 20 000 plus 40 000 ett litet åtagande totalt sett. Kanske kan man se det som ett första positivt steg.

Jag undrar två saker. Det står att det ska vara temporärt för två år. Vad händer efter de två åren med de individerna? Har då respektive land rätt att utvisa dem och i så fall vart? Sedan undrar jag också hur perso-nerna väljs ut. Vilka är det egentligen som ska få skyddet?

Nu talar jag i egenskap av Miljöpartiets representant. Om man nu så noggrant sitter och bestämmer exakt hur många människor varje land ska ta emot, vad händer sedan? Finns det några begränsningar för dessa människors frihet att flytta runt inom EU efter att denna process är avslutad?

Anf. 126 TINA ACKETOFT (FP):

Jag ska bara göra ett kort inlägg från Folkpartiets sida. Tack så mycket, statsrådet, för den bakgrundsbeskrivning som du har gett av både hur det ser ut i världen och också den politik som Sverige driver i den här frågan. Folkpartiet ställer sig bakom den linjen. Vi anser att måndagens möte mycket är upp till bevis för att se om man verkligen kan leverera utan att man behöver ha några tvingande kvoter. Annars är det en linje som också vi har understrukt. Kommer det inte till någon lösning på måndag är det fortsatt hårdare bandage som gäller.

Anf. 127 DÉSIREE PETHRUS (KD):

Vi är nu inne på punkterna 2, 3 och 4. Också jag vill tacka statsrådet för ingångsvärdena när det gäller synen på hur vi behöver ha ett mänskligt och humant mottagande av människor som flyr till Europa. Frågan om att fler tar ansvar handlar inte bara i första hand om att Sverige ska få färre utan om att vi ska kunna ta emot fler inom EU och att det måste vara målsättningen.

Jag har tittat ganska mycket i papperet från Europeiska kommissionen. Det är kommissionens rekommendation från den 8 juni 2015 om vidarebosättningsprogrammet. Det står att det var en topp under förra året på 626 000 personer. I det perspektivet blir de 60 000 en väldigt liten andel.

Min fråga gäller lite grann bland annat volymerna men också om inflytande och val av personer. Tidigare har Sverige oftast valt personer som kanske har haft ett funktionshinder. Vi har haft en lite annan inriktning. Jämfört med Kanadas vidarebosättningsprogram där man till exempel väljer högutbildade har vi haft en helt annan human inställning och har kunnat ta personer som till exempel har haft ett funktionshinder. Jag undrar om vår möjlighet att välja kommer att kvarstå eller om det är andra kriterier när man väljer ut personerna för kvotflyktingar.

Det står bland annat om det ekonomiska bidraget i punkt 13. I en av punkterna står det om vidarebosättningssystemets innehåll. Allra sist i papperet står det att medlemsstaterna bör ha rätt till ett ekonomiskt anslag i proportion till antalet personer som vidarebosätts. Jag undrar lite grann: Kommer vi att få ta emot någon typ av ersättning för dessa personer, och hur kommer den att se ut?

Jag har uppfattat det som att det är 28 länder som är med på listan för att ta emot kvotflyktingar, men det är bara 23 länder på listan för omplacering. Jag funderar lite grann på vilka det är som faller bort på den listan. Är det sådana som har något undantag och inte ens behöver komma ifråga?

Det är väldigt många frågor här eftersom det är mycket som är väldigt oklart. Jag ber om ursäkt för det. Grekland och Italien ska inte ta emot av de 40 000. I dag vet jag att Grekland och Italien många gånger har fått ganska mycket pengar för att ta emot, men sedan gör de inte det. En del har varit för insatserna ute på havet. Men det handlar också om väldigt mycket pengar.

Jag läste någon artikel av Cecilia Malmström för ett tag sedan som visar att Grekland i princip får pengar för att ta emot en massa flyktingar. Men sedan skickar de oftast vidare flyktingarna. De gör inte vad de ska. De har dem inte som asylsökande utan släpper folk vidare.

Frågan är om Grekland och Italien över huvud taget själva kommer att ta emot några personer, eller kommer de att göra som de har gjort tidigare att de bara släpper folk vidare? De har dessutom fått alla andra att hjälpa till, men de hjälper själva inte till.

Det gäller min fråga lite grann. Grekland och Italien ska inte helt komma undan här. Eller är det så att man gör en bedömning att de ändå har en stor börda och att väldigt många stannar där? Vad jag har förstått har de inte tidigare haft många asylsökande. Det tycker jag att man ändå behöver ta med sig i frågan om fördelningen av bördor. Slutligen: Om inte alla deltar, blir det ändå ett avtal?

Anf. 128 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Först vänder jag mig till Ulrika Karlsson. Jag uppfattar ändå ett stöd för själva den grundläggande linjen. Vi har precis samma uppfattning om detta med tvång kontra frivillighet. Det är vad vi har drivit hela tiden. Problemet är att det finns EU-länder som hårt motsätter sig detta. Jag har nämnt ett par av dem tidigare i dag. Det kan då vara svårt att komma fram.

Man får i stället jobba på detta sätt och säga: All right, det är en frivillighet. Fast då får ni visa vilka kort ni har och att ni är beredda att backa upp detta. Jag kan bara konstatera att stats- och regeringschefernas beslut innebar att man lämnade tvångsfördelningen och sa att det i stället ska lösas med frivillighet. Men man var samtidigt tydlig med att det ska lösas. Man ska nå upp till de 20 000 och de 40 000.

Jag tycker som sagt att det var en besvikelse. Jag har också sagt att det var ett bakslag. Vi borde redan nu ha kunnat etablera en sådan tvingande ordning, men det gjorde inte stats- och regeringscheferna. Det var som sagt inte Sveriges fel, för vi har ju haft den här linjen från början.

Men någonstans måste man börja. Om man ska kunna se till att alla EU-länder är med och tar ansvar måste man börja någonstans. Vi kan säga att volymerna är små – 40 000 plus 20 000. Vi kan säga att det inte är tillräckligt, att det borde byggas på tvång och inte på frivillighet. Men tänk om vi ändå lyckas se till att alla EU-länder tar emot flyktingar för vidarebosättning. Då är det någonting som de faktiskt inte har gjort tidigare. Som vi var inne på tidigare är det bara hälften av EU-länderna som är med i FN-systemet. Då är det ett genombrott. Men jag delar helt och hållet uppfattningen att det här borde vara obligatoriskt. När det inte är det får vi se till att göra det bästa av den situationen.

Ulrika Karlsson hade synpunkter på fördelningsnyckeln. Det har även jag en del synpunkter på.

Vi har valt att inte ta strid om fördelningsnyckeln nu. För det första gäller den inte. Den finns inte, mer än informellt. Om vi tar ytterligare steg framåt mot något slags obligatorium får vi återuppta diskussionen om hur en fördelningsnyckel ska se ut. Det spelar ingen större roll för Sveriges del just nu eftersom talen är så pass små, men blir det större volymer kommer vi att påverkas på ett annat sätt än nu. Vi får helt enkelt återkomma när det återigen blir aktuellt med en fördelningsnyckel. Just nu gäller den inte.

Till Pavel Gamov kan jag säga att detta att Danmarks socialdemokrater skulle driva samma politik som Sverigedemokraterna är en ren lögn. Det är en ren lögn, och det måste faktiskt sägas. Det är faktiskt en ren lögn.

Att vi sitter i den här situationen just nu beror på att partier som är broderpartier till Sverigedemokraterna kör samma retorik i ett antal länder och driver en del politiker framför sig. Om de här högerextrema partierna inte hade bedrivit sin politik i de här olika länderna hade vi haft en helt annan ordning. Det är det som låser hela situationen. Vi hade haft en jämnare fördelning i EU om inte de här högerextrema krafterna hela tiden hade varit aktiva. Det är den främlingsfientligheten i vissa av EU:s länder som skapar den sneda fördelning som vi i dag dessvärre har.

Jens Holm! Naturligtvis är 20 000 plus 40 000 små tal i det stora hela. Det är ändå en början på hela arbetet. Det här är ett projekt under två år, men det är klart att de som får uppehållstillstånd i de respektive länderna har uppehållstillstånd där. De påverkas inte sedan. Du var inne på om man kan utvisa dem. Nej, det kommer man inte att kunna. Då gäller samma regler för vidarebosättning som vi i dag har när det gäller FN-systemet, det vill säga att man har ett uppehållstillstånd i det land där man hamnar.

Hur ska de väljas ut? När det gäller EU-systemet är det inte utrett än. Det är bland annat därför man ska ha förhandlingar med Grekland och Italien när det gäller de 40 000 – för att få det systemet på plats.

Det finns ett mönster efter FN-systemet. UNHCR gör ju intervjuer med människor på plats och väljer ut ett antal som man sedan fördelar på de länder som tar emot kvotflyktingar. Då kan man välja. Dessvärre, tycker jag, kan olika länder i alltför hög utsträckning välja vilka grupper de ska ta emot. Som Désirée Pethrus var inne på har vi från Sveriges sida historiskt sett tagit emot särskilt utsatta grupper, till exempel människor som har funktionshinder eller en på annat sätt svag position.

Vilken möjlighet att göra sådana val de enskilda EU-länderna ska ha inom ramen för det nya systemet är inte klart ännu. Vi är bara i början av den processen, men jag avser att försöka bevaka att man har så små sådana valmöjligheter som möjligt. Jag vill till exempel inte hamna i en situation där ett land kan säga: ”Vi kan ta emot de här flyktingarna, men det får inte vara muslimer.” En sådan situation vill jag inte hamna i, eller en där man använder andra argument för att uppnå det målet. Det måste vara ställt på jämlik basis och behandla alla människor lika. Det är också det enda, tycker jag, som i grunden är i linje med EU-fördragen. Det här

är alltså en fråga som vi får bevaka, för det kan kanske smyga sig in en del sådana element. Désirée Pethrus nämnde andra länder, bland annat Kanada, som har använt sig av en del sådana kriterier. Det är inte bra.

Tina Acketoft backade som jag förstår det upp förslagen i grunden. Hon vill förstås ha en tvingande lösning, men när den nu inte finns får vi laga efter läglighet.

Désirée Pethrus tog upp ekonomiska bidrag. Hjälp mig, Maria! Visst är det så att vi får det? Exakt hur mycket?

Anf. 129 Ämnesrådet MARIA WESTMAN-CLÉMENT:
Man får 6 000 euro per person.

Anf. 130 ORDFÖRANDEN:

Jag saknar svar på om det finns några begränsningar av människornas rätt att flytta till andra länder när de väl har fått tillstånd i ett land eftersom man så noga bestämmer hur många som ska gå till vilket land. Finns det några begränsningar kopplade till detta?

Anf. 131 Departementsrådet ALEXANDRA WILTON WAHREN:

Som texten ser ut nu finns det bestämmelser om att den medlemsstat som så att säga har tagit ansvar för att pröva de här ansökningarna ska vara skyldig att ta tillbaka personen om personen reser till en annan medlemsstat och inte har rätt att vistas i den medlemsstaten.

När de här personerna väl har fått sin ansökan prövad i det utvalda landet och beviljats uppehållstillstånd gäller samma regler som för andra personer som har rätt till uppehållstillstånd. Man har inte någon fri rätt att röra sig inom EU på ett uppehållstillstånd i en medlemsstat annat än under en kortare period. Däremot kan man när man har varit i ett land i fem år ansöka om särskild status som varaktigt bosatt, och med den statusen har man rätt att röra sig på samma sätt som EU-medborgare.

Anf. 132 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag lyssnade in svaren på mina två frågeställningar.

När det gäller tvångs- och frivillighetsfrågan uppfattar jag det som att det inte finns någon diskrepans mellan oss. Vi anser att det ska vara tvång i grund och botten, men den frågan avgjordes av stats- och regeringscheferna. Just nu använder vi andra mekanismer för att få andra länder att ta ansvar. I den delen har jag ingen avvikande mening.

Det har jag däremot när det gäller fördelningsnyckeln. Som jag uppfattade det sa statsrådet att vi inte tar strid om den nu. Vi tycker att man ska ta strid om den nu, för den finns med i kommissionens papper om de 20 000 för vidarebosättning. Även om det är ett lågt antal får det nog mer effekt inför framtiden.

Vi tror att det blir svårt att frånga fördelningsnyckeln framöver. Vi tycker att det ansvar man har tagit tidigare borde tillmätas större betydelse i fördelningsnyckeln. I den delen kommer vi att ha en avvikande mening, för vi tycker att man ska ta strid om fördelningsnyckeln nu.

Herr ordförande! Jag tycker faktiskt att det blir lite lätt tramsigt när statsrådet framhårdar i att benämna Sverigedemokraterna som ett högerextremt parti. Jag tycker att vi kan hålla en lite högre nivå än att komma med hemsnickrade och felaktiga epitet om varandras partier.

Vad mer konkret gäller länder som >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< vill jag återigen understryka att de ur vårt perspektiv är medlemsstater som tar ansvar för folkviljan – till skillnad från Sverige, där folkviljan förtrycks och undantrycks. 60 procent av svenskarna vill ha mindre invandring till Sverige. Samtidigt sitter vi här i EU-nämnden i dag, den 17 juli, och diskuterar hur vi kan utöka världens kanske mest extrema massinvandring ännu mer. För mig är det sorgligt att vi inte kan lyssna på vad svenska folket vill.

Vad gäller de danska socialdemokraterna vill jag fråga statsrådet: Vari ligger lögnen? De driver ju exakt samma politik som vi vill ha i Sverige. Samma sak med de finska socialdemokraterna; samma sak med många socialdemokratiska partier i hela Europa.

Den så kallade sneda fördelningen som man talar problematiserande om från andra partiers sida har kanske uppkommit på grund av att man har tittat på länder som Sverige som har tagit sitt solidariska ansvar, som det så vackert heter. Det här solidariska ansvaret har inneburit att vi har stora hål i vår välfärd och att vårt land i många stycken håller på att gå sönder. Det är kanske någonting som man dragit vissa slutsatser av, och därför kanske man inte vill ha något asyltryck på sina länder.

För oss sverigedemokrater är det helt uppenbart att varje medlemsstat ska kunna bestämma över sin egen asylpolitik. Vi ska inte ha några pek-pinnar från Bryssel på det här sättet. Jag förstår att vi inte har någon majoritet för den linjen, i alla fall inte i dagsläget. Jag kan dock konstatera att vi håller på att bli största parti och gå om Socialdemokraterna. Jag tror nog att vi även i Sverige kommer att kunna nyktra till i den här frågan och röra oss i en mer sverigedemokratisk riktning i framtiden.

De 60 miljoner som man talar om – hur många miljoner av dem ska vi ta emot i Sverige? Hur många miljoner ska vi ta emot i Europeiska unionen? Vad är regeringens linje på längre sikt om vi nu ska ta ett större ansvar, som man hela tiden talar om?

Det är också roligt att notera att man ofta talar sig varm för massinvandringen genom att säga att det är en ekonomisk vinstaffär. Varför är det då så viktigt att fördela den över alla medlemsstater? Det här borde ju få till exempel Greklands ekonomi att blomstra, men uppenbarligen gör det inte det.

Med det sagt, herr ordförande, vill jag återigen vidhålla våra avvikande meningar.

Jag kan också konstatera om det som statsrådet sa här att det var en skrämmande formulering att man inte ska få välja. Jag uppfattade inte exakt vad statsrådet menade i det avseendet, men jag uppfattade det som att man inte riktigt ska kunna bestämma över sin egen migrationspolitik eller vilka grupper man vill ta emot i sitt land. Det tycker jag också är en beklämmande inställning.

Anf. 134 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Jag hade bara en undran. Jag fick inte svar på varför det är 23 länder på den ena listan och inte 28. Det gäller dem med omplacering. Vi har fått listorna på hur många vi ska ta emot i olika länder. När jag kommer till listorna som handlar om Grekland och Italien räknar jag till 23 länder. Men jag kan ha räknat fel; då får ni gärna säga det.

Jag har inte riktigt förstått om inte alla deltar. Om inte alla vill ta emot utan säger nej, blir det ändå någon typ av avtal på en lägre nivå? Eller kommer man att fördela om så att vi får ta emot fler om inte andra tar emot? Jag måste få det klart för mig.

Sedan, ordförande, vill jag bara säga att vi har haft en tidigare avvikande mening. Det känns inte som att det är riktigt den frågan som är uppe på agendan nu. I och för sig ingår den i hela paketet, så den kvarstår sedan tidigare. Men nu diskuterar vi volymer, uppfattar jag det som.

Anf. 135 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

När det gäller 23 respektive 28 länder är ju inte Grekland och Italien med i en omfördelning till sig själva. Storbritannien är inte med på grund av sitt undantag. Danmark *får* inte vara med på grund av sina undantag. Irland har en lösning där de kan "opta in". De skulle kunna vara med. På förra mötet, den 15 juni, öppnade de faktiskt för att eventuellt "opta in" och vara med i detta. Det är nog i den delen du har diskrepansen, Désirée Pethrus.

Om inte alla deltar blir det ändå ett avtal. Det kommer ändå att bli ett beslut. Vi kommer att kunna komma upp i de 40 000, tror jag. Men ordförandeskapet kommer att få jobba för att få in så många länder som möjligt av dem som kan vara med.

Till sist: Fördelningsnyckeln är inte uppe på bordet på måndag. Den finns ju inte. Det är alltså ingen beslutspunkt. Det ska man kanske känna till om det nu diskuteras avvikande meningar. Rent formellt beslutar vi inte om den eftersom den ju föll när stats- och regeringscheferna fattade sina beslut.

Anf. 136 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det på dagordningspunkt 2 finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt. Ulrika Karlsson, var det en avvikande mening ni hade?

Anf. 137 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Nej, jag hör ju vad statsrådet säger. Ni får väl ta det som ett medskick. Vi har markerat det tidigare, och vi tycker att det är viktigt. Risken är ju att det får normerande effekt och att det i framtiden fortfarande kommer att ligga kvar på den nivån. Men ni har förstått, så ta det som ett medskick.

Anf. 138 ORDFÖRANDEN:

Jag tror att alla dessutom är överens om det du framför åsiktsmässigt.

Jag finner alltså att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt under dagordningspunkt 2, med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

När det gäller dagordningspunkt 3 finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt, med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

När det gäller dagordningspunkt 4 finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt, med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi kommer då till dagordningspunkt 5 om säkra ursprungsländer.

Anf. 139 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S):

Som jag sa kommer det stora flertalet av flyktingarna från länder som Syrien, Somalia, Eritrea och andra länder där det råder stor oro eller krig. Vi får dock även en stor grupp asylsökande från västra Balkan och länderna där omkring. Sammanlagt 17 procent av de asylsökande inom EU kommer från västra Balkan. Där råder det inget krig, och det gör att beviljandegraden för asylsökande därifrån är väldigt låg – totalt sett är den bara 4 procent.

Den här situationen är förstås inte bra. Jag tror att vi alla behöver ägna kraft och resurser åt dem som flyr från krigen och inte åt dem som av mer ekonomiska skäl söker sig till EU. Asylsystemet ska inte användas till det.

Den här problematiken är även lite olika fördelad över Europa. Hälften av dem som kommer från västra Balkan och söker asyl söker sig Tyskland – det är faktiskt över hälften – men en del av dem kommer förstås till Sverige. Vi hade när det gäller den här gruppen ett toppår i Sverige år 2010, då det rörde sig om 9 000 personer. Sedan dess har det minskat; förra året var det 5 700. I år ser vi en tendens till en ökning igen – första halvåret i år var det 3 700, och vi vet inte riktigt var det ska stanna. Samtidigt är beviljandegraden när det gäller den här gruppen väldigt låg även i Sverige. Det är bara några procent av dessa som får stanna på humanitära grunder.

Den här diskussionen gäller listor och de system som finns i olika medlemsländer för vad man kallar ”säkra länder”, det vill säga att man pekar ut länder som är säkra och som man därmed öppnar upp snabbspår för att avvisa från. I Sverige har vi inget sådant system, utan vi har begreppet ”uppenbart ogrundade ansökningar”.

När man bedömer att en ansökan är uppenbart ogrundad väger man också in vilket land en person kommer ifrån, och då kan man öppna ett snabbspår i processen för att ganska snabbt ge avslag och därmed få ett snabbt återvändande hem. I en del fall kan det gå så snabbt som ned mot tre veckor från att en person har sökt till att den har avvisats och är ute ur landet igen. Vi har också gett Migrationsverket ett särskilt uppdrag att snabba på de tiderna så att vi kan använda asylboendena till de asylsökande från krigsländerna.

Många andra länder har som sagt listor med säkra länder, och det förslag som ligger på bordet i dag handlar om att EU ska försöka åstad-

komma en mer enhetlig hantering av den här processen så att man ser på ungefär samma sätt på vilka länder som ska betraktas som säkra och icke säkra. Det berör dock inte Sverige på det sättet, eftersom vi inte har den här ordningen. Vi har heller ingen anledning – och det är inte aktuellt för oss – att införa ordningen.

Anf. 140 JENS HOLM (V):

Är detta förenligt med asylrätten? Det undrar jag. Sedan tänker jag så här: Måste detta vara ett EU-beslut som reglerar? Jag har full respekt för att enskilda länder vill göra till exempel som vi har gjort i Sverige, alltså att man vill snabba på vissa ansökningar därför att man skaffar sig en praxis, vet varifrån individerna kommer och så vidare.

Jag är dock rädd att man gör upp någon form av lista över så kallade säkra länder, och sedan säger man att det är i princip omöjligt att få skydd i vårt land för dem som kommer från dessa länder. Man kan rent teoretiskt tänka sig att det kan finnas skäl för individer att fly från länder som betecknas som säkra därför att det i just den individens fall finns ett giltigt skäl att faktiskt beviljas asyl.

Jag tycker alltså inte att det här är ett bra förslag alls. Jag tycker att det verkar rättsosäkert, och jag skulle vilja ha svar på mina frågor innan jag tar ställning.

Anf. 141 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag förutsätter – och det vill jag också få bekräftat – att det ligger kvar att människor alltid har rätt till en individuell prövning, oavsett om det finns en lista. Även om man kommer från till exempel Albanien har man alltid rätt att få en enskild, individuell prövning. Det vill jag alltså få bekräftat.

Jag vet heller inte om de här listorna låser Sverige eller inte. Det skulle jag vilja ha svar på.

Anf. 142 ORDFÖRANDEN:

Jag har inför mötet försökt få, och har fått, bekräftat att den princip om rätten att söka asyl som FN tillämpar givetvis inte ska förändras. Man har alltid rätt till individuell prövning.

Anf. 143 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

När det gäller Désirée Pethrus fråga är svaret: Nej, det låser inte Sverige på något sätt eftersom vi inte ens har den här processen. Det asyl-procedurdirektiv man jobbar med att försöka implementera i de flesta EU-länder öppnar för båda de här möjligheterna, det vill säga både att arbeta med säkra länder och att arbeta med uppenbart ogrundade ansökningar. I den meningen är det alltså förenligt med EU-rätten, eftersom direktivet har EU-rätten som grund.

Självklart är det alltid en individuell bedömning. Det är därför man inte bara från en timme till en annan kan avvisa folk vid gränsen, utan man måste faktiskt se till att gå igenom varje fall var för sig. Man kan dock sortera dem och säga: Här finns det förmodligen väldigt svag grund

för asylansökan, och därför hanterar vi den i en särskild process. Det gör vi också i Sverige sedan många år tillbaka när det gäller det vi kallar uppenbart ogrundade ansökningar.

Det är ganska många. Jag talade om 17 procent förra året, och totalt i EU rör det sig om ungefär 120 000 människor som sökte asyl från västra Balkan. Det är alltså en ganska stor grupp, och för ett land som Tyskland som får över hälften av dessa prövningar är det självklart ett ganska stort bekymmer.

Jag fick in de senaste siffrorna när det gäller mottagandet nu, och det kan vara bra för EU-nämnden att känna till att det svenska mottagandet nu ser ut att minska. Eller, jag ska säga så här: Det ser ut att vara något lägre än vi kanske hade trott. Det är inte säkert att det blir de 80 000 vi hade trott att det skulle bli under det här året och som kom in som asylsökande under förra året, utan det ser ut att ligga något lägre.

Det beror självklart inte på att behovet på något sätt har minskat – vi har ju 60 miljoner flyktingar i världen – utan det beror till del på att Tyskland får många, många fler. Rätta mig om jag har fel, Lars, men den senaste siffran för Tyskland jag hörde var det du som gav. Det var att man prognosticerar för 450 000 asylsökande till Tyskland i år. Man förstår alltså att de också har ett intresse av att försöka se till att de som kommer från Syrien, Irak, Somalia och Eritrea faktiskt kan få en bra hantering och en bra process medan man bör kunna ha en snabbare process för dem som kommer från västra Balkan.

Då jobbar man som sagt med sådana här ...[ohörbart]

Anf. 144 JENS HOLM (V):

Jag frågade om det var förenligt med asylrätten. Statsrådet sa att det var förenligt med EU-rätten, och det är inte riktigt samma sak. Oavsett tycker vi i Vänsterpartiet att det här är ett rättsosäkert förslag. Länder som Tyskland borde själva kunna hantera detta genom att göra ungefär som vi gör i Sverige. Vi vill dock inte ha någon EU-lagstiftning som känns så här osäker och som kan få oönskade konsekvenser för individer. Därför anmäler vi avvikande mening.

Anf. 145 MARIE GRANLUND (S):

Kan vi därmed anse diskussionen avslutad? Ja. Jag finner att det finns stöd för regeringens hållning, med en avvikande mening från Vänsterpartiet.

Vi har kommit till Övriga frågor. Har statsrådet någonting att förtälja?

Anf. 146 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S):

Nej.

Anf. 147 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Borde inte Ungern komma upp, med muren, under Övriga frågor? Det skulle kanske kunna vara någonting för Sverige att ta upp, om inte annat.

2014/15:45

17 juli

2014/15:45
17 juli

Anf. 148 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Det kan vi väl överväga att ta upp i våra talepunkter, i så fall, och bara nämna det. Som jag har varit inne på tidigare är det på den punkten en rätt oroväckande utveckling i ett antal av EU:s länder.

Anf. 149 ORDFÖRANDEN:

Då är vi klara med dagordningen för RIF-rådet. Tack så mycket, och lycka till på mötet!

Innehållsförteckning

2014/15:45

17 juli

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor..... 1

Anf. 1	ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2	Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	1
Anf. 3	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	3
Anf. 4	SOLVEIG ZANDER (C)	3
Anf. 5	JENS HOLM (V)	4
Anf. 6	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	4
Anf. 7	Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	5
Anf. 8	TINA ACKETOFT (FP)	8
Anf. 9	PAVEL GAMOV (SD)	8
Anf. 10	ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 11	MARIE GRANLUND (S).....	10
Anf. 12	JENS HOLM (V)	10
Anf. 13	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	11
Anf. 14	Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	11
Anf. 15	ORDFÖRANDEN.....	13

§ 2 Utrikes frågor (gemensamt sammanträde med

utrikesutskottet)..... 14

Anf. 16	Utrikesutskottets ordförande KENNETH G FORSLUND (S).....	14
Anf. 17	Statssekreterare HANS DAHLGREN	14
Anf. 18	Utrikesutskottets ordförande KENNETH G FORSLUND (S).....	14
Anf. 19	Statssekreterare HANS DAHLGREN	15
Anf. 20	Utrikesutskottets ordförande KENNETH G FORSLUND (S).....	15
Anf. 21	Statssekreterare HANS DAHLGREN	15
Anf. 22	Utrikesutskottets ordförande KENNETH G FORSLUND (S).....	16
Anf. 23	Statssekreterare HANS DAHLGREN	16
Anf. 24	Utrikesutskottets ordförande KENNETH G FORSLUND (S).....	19
Anf. 25	KARIN ENSTRÖM (M).....	19
Anf. 26	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	20
Anf. 27	TINA ACKETOFT (FP)	20
Anf. 28	Statssekreterare HANS DAHLGREN	21
Anf. 29	Departementsrådet ROBERT RYDBERG	22
Anf. 30	Statssekreterare HANS DAHLGREN	23
Anf. 31	SOFIA DAMM (KD)	23
Anf. 32	PYRY NIEMI (S).....	23
Anf. 33	Utrikesutskottets ordförande KENNETH G FORSLUND (S).....	23
Anf. 34	Statssekreterare HANS DAHLGREN	24
Anf. 35	Departementsrådet ROBERT RYDBERG	24
Anf. 36	SOFIA ARKELSTEN (M).....	24
Anf. 37	MARGARETA CEDERFELT (M).....	25

Anf. 38	JENS HOLM (V)	25
Anf. 39	Statssekreterare HANS DAHLGREN	25
Anf. 40	Departementsrådet ROBERT RYDBERG	26
Anf. 41	Statssekreterare HANS DAHLGREN	26
Anf. 42	PERNILLA STÅLHAMMAR (MP)	26
Anf. 43	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	27
Anf. 44	Statssekreterare HANS DAHLGREN	27
Anf. 45	Departementsrådet ROBERT RYDBERG	27
Anf. 46	Statssekreterare HANS DAHLGREN	28
Anf. 47	Utrikesutskottets ordförande KENNETH G FORSLUND (S)	28
§ 3	Utrikes frågor (endast EU-nämnden)	29
Anf. 48	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 49	JENS HOLM (V)	29
Anf. 50	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 51	JOHAN NISSINEN (SD)	29
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 53	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	30
Anf. 54	Statssekreterare HANS DAHLGREN	30
Anf. 55	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 56	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	30
Anf. 57	JOHAN NISSINEN (SD)	30
Anf. 58	Statssekreterare HANS DAHLGREN	31
Anf. 59	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 60	JOHAN NISSINEN (SD)	31
Anf. 61	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	31
Anf. 62	TINA ACKETOFT (FP)	31
Anf. 63	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 64	Statssekreterare HANS DAHLGREN	31
Anf. 65	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 66	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	32
Anf. 67	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 68	Statssekreterare HANS DAHLGREN	32
Anf. 69	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 70	Statssekreterare HANS DAHLGREN	33
Anf. 71	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 72	JOHAN NISSINEN (SD)	33
Anf. 73	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 74	Statssekreterare HANS DAHLGREN	33
Anf. 75	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	34
Anf. 76	SOLVEIG ZANDER (C)	34
Anf. 77	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	34
Anf. 78	Statssekreterare HANS DAHLGREN	34
Anf. 79	Utrikesrådet TORBJÖRN SOHLSTRÖM	35
Anf. 80	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	35
Anf. 81	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 82	Statssekreterare HANS DAHLGREN	36
Anf. 83	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 84	Statssekreterare HANS DAHLGREN	36

Anf. 85	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 86	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	36
Anf. 87	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 88	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	37
Anf. 89	ORDFÖRANDEN	37
Anf. 90	JENS HOLM (V)	37
Anf. 91	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	37
Anf. 92	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	37
Anf. 93	ORDFÖRANDEN	37
Anf. 94	TINA ACKETOFT (FP)	37
Anf. 95	ORDFÖRANDEN	37
Anf. 96	Statssekreterare HANS DAHLGREN	37
Anf. 97	Departementsrådet ANDRÉS JATO	37
Anf. 98	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	38
Anf. 99	Departementsrådet ANDRÉS JATO	38
Anf. 100	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	38
Anf. 101	ORDFÖRANDEN	38
Anf. 102	Statssekreterare HANS DAHLGREN	38
Anf. 103	TINA ACKETOFT (FP)	38
Anf. 104	ORDFÖRANDEN	38
Anf. 105	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	38
Anf. 106	Statssekreterare HANS DAHLGREN	39
Anf. 107	ORDFÖRANDEN	39
§ 4	Rättsliga och inrikes frågor	40
Anf. 108	ORDFÖRANDEN	40
Anf. 109	Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	40
Anf. 110	Statssekreterare LARS WESTBRATT	42
Anf. 111	ORDFÖRANDEN	42
Anf. 112	PAVEL GAMOV (SD)	42
Anf. 113	Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	43
Anf. 114	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 115	Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	44
Anf. 116	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 117	Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	44
Anf. 118	ORDFÖRANDEN	45
Anf. 119	Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	45
Anf. 120	ORDFÖRANDEN	45
Anf. 121	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	45
Anf. 122	PAVEL GAMOV (SD)	46
Anf. 123	ORDFÖRANDEN	47
Anf. 124	JENS HOLM (V)	47
Anf. 125	ORDFÖRANDEN	47
Anf. 126	TINA ACKETOFT (FP)	47
Anf. 127	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	47

Anf. 128 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	48
Anf. 129 Ämnesrådet MARIA WESTMAN-CLÉMENT	50
Anf. 130 ORDFÖRANDEN	50
Anf. 131 Departementsrådet ALEXANDRA WILTON WAHREN	50
Anf. 132 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	50
Anf. 133 PAVEL GAMOV (SD).....	51
Anf. 134 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	52
Anf. 135 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	52
Anf. 136 ORDFÖRANDEN	53
Anf. 137 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	53
Anf. 138 ORDFÖRANDEN	53
Anf. 139 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	53
Anf. 140 JENS HOLM (V)	54
Anf. 141 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	54
Anf. 142 ORDFÖRANDEN	54
Anf. 143 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	55
Anf. 144 JENS HOLM (V)	55
Anf. 145 MARIE GRANLUND (S).....	55
Anf. 146 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	56
Anf. 147 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	56
Anf. 148 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	56
Anf. 149 ORDFÖRANDEN	56